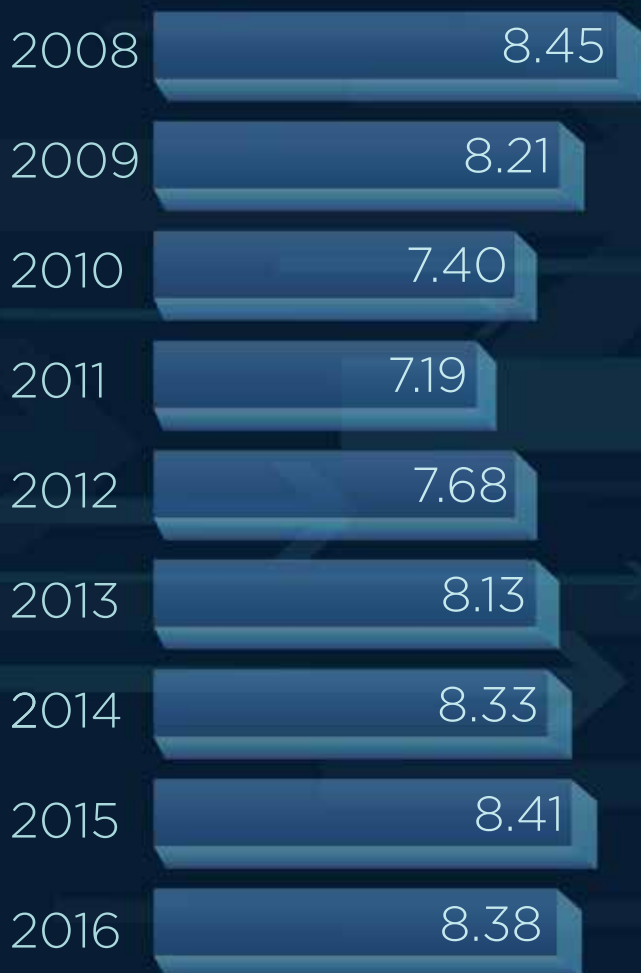

NOVA REGULATORNA 2016.

Domaćinstva dvotarifna (kretanje cijena električne energije koje odobrava RAE)

INTERVJU:

Magdalena Koružić-Vukčević,
rukovodilac Sektora za
ljudske resurse i opšte
usluge u FC Distribucija

11.^{str.}

AKTUELNOSTI:

Manjak od 322 GWh
biće nadomješten
iz uvoza

09.^{str.}

INTERVJU:

Mike BOSTAN: Svijet će i dalje
u značajnoj mjeri zavisiti od
upotrebe fosilnih goriva

19.^{str.}

AKTUELNOSTI:

13.

AKTUELNOSTI:

Nova nagradna igra EPCG
Neka vas vozi dobra energija

OBJEKTIV:

15.

OBJEKTIV

DOGAĐAJI KOJI
SU OBLIJEŽILI
2015.GODINU

PROIZVODNJA:

08.

PROIZVODNJA:

Proizvodnja električne
energije za 11 mjeseci
Suša drastično smanjila
učinak hidroelektrana

SADRŽAJ:

AKTUELNOSTI

RAE utvrdila regulatorni prihod ODS-a i Javnog
snabdjevača

04. Odobrena 3,2 miliona manje

DRUGI PIŠU

POBJEDA: RAE utvrdila cijene električne energije
za 2016. godinu

06. Kilovatsat 8,38 centi

07. IZMEĐU DVA BROJA

PROIZVODNJA

Proizvodnja električne energije za 11 mjeseci

08. Suša drastično smanjila učinak hidroelektrana

AKTUELNOSTI

Odbor direktora EPCG usvojio Bilans električne
energije za 2016.godinu

09. Manjak od 322 GWh biće nadomješten iz uvoza

DALEKOVOD

Region 2 – Cetinje

10. Riješeno niz problema

INTERVJU

Magdalena Koružić-Vukčević

11. Trudiću se da se optimizuje i pojednostavi administracija

AKTUELNOSTI

Nova nagradna igra EPCG

13. Neka vas vozi dobra energija

OBJEKTIV

DOGAĐAJI KOJI SU OBLIJEŽILI 2015.GODINU

15. DOGAĐAJI KOJI SU OBLIJEŽILI 2015.GODINU

18. CRNA GORA

INTERVJU

Mike BOSTAN, menadžer za korporativne poslove EURACOAL

19. SVIJET ĆE I DALJE U ZNAČAJNOJ MJERI ZAVISITI OD UPOTREBE FOSILNIH GORIVA

21. REGION

ŽIVOTNA PRIČA

RANKO VUKSANOVIĆ

22. RADILO SE TIMSKI I SA ENTUZIJAZMOM

MLADE SNAGE

Dragan Mumin, administrator mreže u Direkciji za ICT

23. Odgovornost tek dolazi

POVODI

Obilježen Dan Elektrotehničkog fakulteta u Podgorici

24. Referentna i produktivna naučno-obrazovna ustanova

DALEKOVOD:

10.

DALEKOVOD

Region 2 – Cetinje
Riješen niz problema

SPORT I REKREACIJA:

32.

SPORT I REKREACIJA

Sportski pregled 2015. godine
Šahisti odbranili Kup,
debitovala košarkaška ekipa

26. SVIJET

27. SA SVIH MERIDIJANA

STRUČNI PRILOG

ODRŽAVANJE NA BAZI RIZIKA U ELEKTRODISTRIBUTIVNIM
SISTEMIMA(II)

28.

DRUŠTVO

Pošumljavanje park šume Zlatica
ODGOVORNO PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI

31.

SPORT I REKREACIJA

Sportski pregled 2015. godine
Šahisti odbranili Kup, debitovala košarkaška ekipa

32.

NAŠ GOST

Srđan Vukadinović – osnivač i vokal
grupe Gospoda Glembajevi

34.

Ko preživi pjevače zauvijek

IT SVIJET

Zanimljivi podaci o najprodavanijim
mobilnim telefonima

35.

Nokia bez konkurencije

PUTOPIJSNA REPORTAŽA

Krf (Corfu)

36.

OSTRVO ISTORIJE I MIRISA MEDITERANA

38.

“BUDI U TOKU, BUDI U IGRI”

39.

TESLA

39.

SKANDINAVKA

NOVOGODIŠNJI

Dodatak

- OČEKIVANJA OD 2016. GODINE
- Venka Janjušević, NOVA GODINA MI JE NAJDRAŽI PRAZNIK
- NOVA, 2016. NA TRGOVIMA U PODGORICI, BUDVI I KOTORU
- KNJIGE KOJE MOŽETE PROČITATI TOKOM PRAZNIKA
- IDEJE ZA NOVOGODIŠNJU TRPEZU
- Dr Biljana Savić UMJERENOST ZDRAVLJE ČUVA
- BOŽIĆNI OBIČAJI

impressum

ELEKTROPRIVREDA

PREDSJEDNIK ODBORA DIREKTORA

Srđan Kovačević

IZVRŠNI DIREKTOR

Stefano Pastori

DIREKCIJA ZA ODNOS

SA JAVNOŠĆU

IZVRŠNI RUKOVODILAC

Rajko Šebek
rajko.sebek@epcg.com

RUKOVODILAC SEKTORA ZA INTERNU KOMUNIKACIJU

Mitar Vučković
mitar.vuckovic@epcg.com

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Miodrag Vuković
miodrag.vukovic@epcg.com

REDAKCIJA:

Olivera Vulanović
olivera.vulanovic@epcg.com
Biljana Mitrović
biljana.mitrovic@epcg.com
Marko Burić
marko.buric@epcg.com

KOMPUTERSKA OBRADA:

DPC D.O.O. Podgorica

Adresa redakcije:

Ulica Vuka Karadžića 2 Nikšić
Tel/fax: 040/204-223
E - mail: list.epcg@epcg.com
Web site: www.epcg.com
Izdavač: Elektroprivreda
Crne Gore AD Nikšić
Tiraž: 1800
Štampa: Grafo group D.O.O.
Podgorica

AKTUELNOSTI

RAE UTVRDILA REGULATORNI PRIHOD ODS-A I JAVNOG SNABDJEVAČA

ODOBRENA 3,2 MILIONA MANJE

Sreten Gojković

Sreten Gojković

PRIHOD OPERATORU DISTRIBUTIVNOG SISTEMA UTVRĐEN NA OKO 78,8 MILIONA EURA, A JAVNOM SNABDJEVAČU NA 5,6 MILIONA EURA. DRUGI REGULATORNI PERIOD OROČEN NA GODINU. PROSJEČNA CIJENA ZA KRAJNJE KUPCE VEĆA 2,24 ODSTO, DOK JE CIJENA ZA DOMAĆINSTVA ZABILJEŽILA BLAGI PAD OD 0,37 ODSTO. U NAREDNAJ GODINI STUPAJU NA SNAGU NOVE METODOLOGIJE ZA UTVRĐIVANJE REGULATORNOG PRIHODA ENERGETSKIH SUBJEKATA.

Prilikom utvrđivanja iznosa regulatornog prihoda Operatora distributivnog sistema za 2016. na odluku Agencije bitno je uticala nova procjena imovine ODS-a na dan 31.12.2014. od strane procjenitelja kojeg je sama angažovala, nakon što nije prihvatila procjenu koju je joj dostavila EPCG, ali i rezultati Studije o nivou tehničkih gubitaka ODS-a. Tako je Operatoru distributivnog sistema odobren za narednu godinu prihod, koji je u odnosu na 2015. manji oko 1,2 miliona eura.

Naime, novoprocijenjena vrijednost ODS-a iznosi 241,6 mil. eura, što je znatno niže u odnosu na procjenu ovlaštenog procjenitelja kojeg je angažovala EPCG i negativno se odrazila na odobreni iznos povrata na sredstva, kao i odobreni trošak amortizacije Operatora distributivnog sistema. Na osnovu rezultata Studije gubitaka u distributivnom sistemu Crne Gore, koju je shodno Zakonu i važećim Metodologijama Elektroprivreda Crne Gore dostavila Agenciji, tehnički gubici u distributivnom sistemu utvrđeni su na 8,64 odsto, neznatno niže u odnosu na odobreni nivo u prethodnim Odlukama Agencije (9 odsto).

Pored postupka odobravanja troškova za drugi regulatorni period, Agencija je izvršila i konačan obračun korekcija za prvi trogodišnji regulatorni period. U svakom slučaju, Javnom snabdjevaču odobren je prihod oko dva miliona manji nego prethodne godine.

Dakle, odobreni troškovi poslovanja ODS-a i JS-a utvrđeni su na nivou onih iz odluka za treću godinu prethodnog regulatornog perioda. ODS-u je priznat veći trošak amortizacije, dok je odobreni iznos povrata na sredstva i kod ODS-a i JS-a niži u odnosu na 2014. godinu, kao posljedica primjene niže stope povrata (6,28% za 2016. u odnosu na 7,24% za 2014/15)

U postupku odobravanja regulatornog prihoda operatoru prenosnog sistema Agencija je utvrdila godišnji i jedinični iznos naknade koji plaćaju proizvođači električne energije priključeni na prenosni sistem. Tako je za 2016. godinu iznos za tzv. „G-komponentu“ utvrđen na 7.356.458 € i niži je 5,2 odsto u odnosu na utvrđeni iznos te naknade za 2015. godinu.

Na osnovu regulatornog prihoda koji je odobren 27. novembra ove godine i planiranih energetske veličina za 2016, Agencija je utvrdila prosječnu ci-

jenu za angažovanje distributivnog kapaciteta u iznosu od 15,23 €/kW po mjesecu. Cijena gubitaka u distributivnom sistemu je 0,29 €/kWh, a naknada snabdjevaču 1,18 €c po kupcu mjesечно. Primjenom formula iz Metodologije za utvrđivanje regulatornog prihoda javnog snabdjevača i regulisanih cijena za snabdjevanje električnom energijom, EPCG je predložila, a Agencija utvrdila jediničnu cijenu električne energije koja ulazi u sastav regulisanih tarifa za 2016. godinu u iznosu od 37,57 €/MWh koja je za 1,6% veća u odnosu na trenutno važeću (36,97 €/MWh).

Na konačan iznos jediničnih cijena koje plaćaju krajnji kupci, pored utvrđenog regulatornog prihoda Javnog snabdjevača i Operatora distributivnog sistema uticao je i utvrđeni regulatorni prihod za Operatora prenosnog sistema (CGES) i Operatora tržišta električne energije (COTEE). Na osnovu utvrđenih regulatornih prihoda navedenih subjekata za 2016. godinu, kao i planiranih energetske veličina Javni snabdjevač (EPCG) predložio je, a Agencija utvrdila tabele sa cijenama. Tako je odobrena prosječna cijena za krajnje kupce veća 2,24 odsto, dok će kod kupaca na niskom naponu kod kojih se ne mjeri snaga naredne godine doći do blagog pada prosječne cijene, a kod kupaca na srednjem naponu kao i kupaca na niskom naponu sa mjerenjem snage do povećanja jedinične prodajne cijene. Razlog za različite stope rasta (pada) jedinične cijene energija i usluga jeste primjena nove alokacije gubitaka u distributivnom sistemu utvrđene Studijom gubitaka, kao i projekcija energetske veličina za 2016. godinu.

Inače, početak 2016. istovremeno je i početak novog regulatornog perioda koji je oročen na godinu (1.januar-31.decembar) s obzirom na to da je u skupštinskoj proceduri novi Zakon o energetici, nakon čijeg je stupanja na snagu potrebno u roku od šest mjeseci donijeti nove Metodologije koje će biti usaglašene sa novim Zakonom o energetici i trećim energetske paketo Evropske Unije. Dobra činjenica je i to što će se vezivanjem regulatorne za kalendarsku godinu pojednostaviti proces odobravanja i praćenja ostvarivanja odobrenog regulatornog prihoda energetske subjekata, s obzirom na to da se elektroenergetski bilansi, biznis planovi, izvještaji o poslovanju vežu za kalendarske godine.

Autor je izvršni rukovodilac Direkcije za tarife i odnose sa državnim institucijama .

Operator distributivnog sistema	2015.	2016.
	€	€
Troškovi poslovanja	45.813.943	45.478.378
Amortizacija	13.995.493	19.289.269
Povratna sredstva	18.089.178	16.799.556
Ostali poslovni, vanredni i vanposlovni prihodi	1.202.810	486.859
Odobreno bez korekcija	76.695.804	81.080.344
Korekcija	3.340.649	-2.280.862
ODOBRENI REGULATORNI PRIHOD	80.036.453	78.799.482

TABELA 1: Pregled odobrenih troškova poslovanja ODS-a za 2015. i 2016.

Javni snabdjevač	2015.	2016.
	€	€
Troškovi poslovanja	5.356.903	5.390.823
Amortizacija	359.491	263.974
Povratna sredstva	1.183.666	927.758
Ostali poslovni, vanredni i vanposlovni prihodi	76.000	17.400
Regulatorno dozvoljeni prihod bez korekcije	6.824.060	6.565.155
Korekcije	820.657	-944.975
ODOBRENI REGULATORNI PRIHOD	7.644.717	5.620.180

TABELA 2: Pregled odobrenih troškova poslovanja JS-a za 2015. i 2016.

Prosječne cijene	2015.	2016.	2016/2015 (%)
Cijena angažovanog distributivnog kapaciteta (€/kW/mjesec)	14,6041	15,2317	104,30%
Cijena gubitaka u distributivnom sistemu (€/kWh)	0,3657	0,2923	79,93%
Naknada snabdjevaču (€/kupcu/mjesecu)	1,6588	1,1883	71,64%
Cijena energije za isporuku kupcima po regulisanim cijenama (€/kWh)	3,6974	3,7571	101,61%

TABELA 3: Pregled prosječnih trenutno važećih cijena energije i mrežnih usluga i cijena utvrđenih za 2016. godinu

Kategorija kupaca	2015. odobreno	2016. odobreno	(2016-2015) / 2015
	€/kWh	€/kWh	%
35 kV potrošači	5,1794	5,3997	4,25%
10 kV potrošači	6,5432	7,3202	11,87%
0,4 kV potrošači I stepen	9,9844	10,8870	9,04%
0,4 kV potrošači II stepen sa dvotarifnim mjerenjem	8,4064	8,3755	-0,37%
0,4 kV potrošači II stepen sa jednotarifnim mjerenjem	9,7360	9,5660	-1,75%
0,4 kV potrošači domaćinstva sa jednotarifnim mjerenjem	9,7360	9,5660	-1,75%
0,4 kV potrošači domaćinstva sa dvotarifnim mjerenjem	8,4064	8,3755	-0,37%
Ukupno distributivni kupci	8,1449	8,3270	2,24%

TABELA 4: Pregled prosječnih utvrđenih važećih cijena i utvrđenih cijena za 2016. godinu, koje pored energije uključujuju mrežne usluge i pripadajuće naknade za krajnje kupce.

DRUGI PIŠU

POBJEDA: RAE UTVRDIRA CIJENE ELEKTRIČNE ENERGIJE ZA 2016. GODINU

KILOVAT-SAT 8,38 CENTI

M.P.M.

ELEKTRIČNA ENERGIJA ZA DOMAĆINSTVA JEFTINIJA 0,37 ODSTO ZA DVOTARIFNA, ODNOSNO 1,75 ODSTO ZA JEDNOTARIFNA BROJILA. POSKUPLJENJE ZA 35 KV I 10 KV POTROŠAČE.

Cijena električne energije za domaćinstva sa dvotarifnim mjerenjem od 1. januara naredne godine biće neznatno niža - kilovat-sat koštaće 8,38 centi bez PDV-a, a važeća cijena je 8,41 centi, saopšteno je iz Regulatorne agencije za energetiku. Kilovat-sat električne energije za domaćinstva sa jednotarifnim mjerenjem koštaće 9,57 centi, u odnosu na sadašnju cijenu od 9,74 centa.

Odbor RAE donio je odluku o utvrđivanju tabela sa cijenama za električnu energiju, koje će se primjenjivati u narednoj godini. Predlog tabela sa cijenama regulatoru je prethodno dostavila Funkcionalna cjelina Snabdijevanje.

- Cijena kilovat-sata za kupce priključene na 35 kV naponski nivo, kojih ima 527, od 1. januara će iznositi 5,4 centa, u odnosu na sadašnjih 5,18 centi, dok će za kupce priključene na deset kV naponski nivo, kojih ima 25, iznositi 7,3 centa u odnosu na sadašnjih 6,54 centa - navodi se u saopštenju RAE.

Za kupce priključene na 0,4 kV naponski nivo kod kojih se snaga mjeri, cijena kilovat-sata od 1. januara će iznositi 10,89 centi, u odnosu na sadašnjih 9,98 centi.

- Utvrđene tabele sa cijenama sadrže obračunske elemente za električnu i energiju gubitaka u većoj i manjoj tarifi, cijene usluga prenosa i distribucije, kao i naknade za javnog snabdjevača i operatora tržišta, po kojima će krajnji kupci na svim naponskim nivoima distributivnog sistema plaćati električnu energiju, korišćenje prenosne i distributivne mreže, usluge organizovanja rada tržišta i usluge snabdijevanja - navodi se u saopštenju.

STABILIZACIJA

Odluka RAE 01.04.2011.	Odluka RAE 01.01.2012.	Odluka RAE za 01.08.- 31.12.2012.	Odluka RAE za 01.01.- 31.07.2013.	Odluka RAE za 01.08.2013.- 31.07.2014.	Odluka RAE za 01.08.2014.- 31.12.2015.	Odluka RAE za 01.01.- 31.12.2016.
€/kWh	€/kWh	€/kWh	€/kWh	€/kWh	€/kWh	€/kWh
4,69	4,73	5,42	5,42	5,24	5,18	5,40
6,01	6,24	6,81	6,81	6,69	6,54	7,32
8,83	9,55	10,07	10,07	10,16	9,98	10,89
7,19	7,68	8,13	8,13	8,33	8,41	8,38
7,44	7,94	9,52	9,52	9,72	9,74	9,57
7,19	7,68	8,13	8,13	8,33	8,41	8,38
7,44	7,94	9,52	9,52	9,72	9,74	9,57
7,07	7,53	8,04	8,04	8,15	8,14	8,327

Iz RAE su objasnili da je u četvorogodišnjem periodu, od 2012. godine, došlo do stabilizacije prosječne cijene za kategoriju potrošnje domaćinstava, koja se kretala u rasponu od 8,24 centa po kWh u 2012. godini do 8,5 centi u ovoj godini.

Cijene za krajnje kupce na srednjem i niskom naponu kod kojih se snaga mjeri, u narednoj godini bilježe rast u odnosu na sadašnje cijene. Međutim, gledajući četiri godine unazad, cijene za potrošače na 35 kV će biti neznatno manje u odnosu na 2012. godinu, dok su cijene krajnjim kupcima na deset kV i na 0,4 kV naponu rasle po prosječnoj godišnjoj stopi od oko dva odsto objasnili su predstavnici RAE.

Iz RAE podsjećaju da su cijene prije početka ekonomske regulacije, 2007. godine, bile znatno veće nego sadašnje zbog zatečenog unakrsnog subvencioniranja, odnosno znatno manjih cijena za domaćinstva u dužem periodu. Iz RAE su kazali da je utvrđena i jedinstvena cijena korišćenja prenosnog kapaciteta koja se primjenjuje na kupce priključene na distributivni i direktno priključene na prenosni sistem, u iznosu od 1,74 eura po kilovatu za mjesec.

Cijena je neznatno veća od važeće koja iznosi 1,72 eura po kW objasnili su iz RAE.

EPCG RAZMATRA NOVI MODEL ZA POPUSTE

Potrošačima koji redovno izmiruju račune za električnu energiju do sada je odobreno ukupno 13 miliona eura popusta.

Popusti se kreću od 5 i 10 odsto na mjesečnim fakturama, a nijedan energetski subjekat (CGES, COTEE) ne participira u ovoj subvenciji niti su za sada pokazali zainteresovanost, iako sav novac sa računa nije za EPCG već i za ostale subjekte koji participiraju u računu. Zbog toga će EPCG razmotriti novi modalitet subvencioniranja i lojaliti programa redovnih platiša jer je to veliki trošak kompanije.

Na ovogodišnjim oktobarskim fakturama obračunat je popust za 155.532 potrošača, što znači da čak 44 odsto domaćinstava u Crnoj Gori plaća niže iznose mjesečnih faktura, jer redovno izmiruju obaveze za utrošenu električnu energiju.

EPCG je za popuste na oktobarskim računima izdvojila 337.644 eura, a godišnji trošak po tom osnovu je oko 5 miliona eura i on ne spada u regulisana sredstva, već je to čisti gubitak, odnosno trošak kompanije.

IZMEĐU DVA BROJA

OTKAZAN KOLEKTIVNI UGOVOR

Izvršni direktor Elektroprivrede Crne Gore, Stefano Pastori, donio je Odluku o otkazivanju Kolektivnog ugovora broj 10-00-4105 od 18.02.2013. godine.

Osnovni razlozi pokretanja postupka otkazivanja Kolektivnog ugovora su: potreba usaglašavanja troška zarada sa priznatim troškovima po tom osnovu od strane RAE za FC Distribucija i FC Snabdijevanje, zatim, kako je EPCG u većinskom vlasništvu države uočena je neophodnost za ublažavanjem velike razlike koja postoji između iznosa prosječnih zarada na nivou EPCG i državnog prosjeka, kao i potreba za usaglašavanjem sa Opštim kolektivnim ugovor, Zakonom o radu i ostalim zakonskim propisima. Postojeći Kolektivni ugovor primjenjivaće se do zaključivanja novog, a najduže 12 mjeseci od dana podnošenja otkaza.

DRUGI BLOK: PREGOVORI SA ČEŠKOM KOMPANIJOM TEKU PO PLANU

Radni tim, zadužen za implementaciju projekta Bloka II TE Pljevlja, je u cilju ubrzanja aktivnosti na realizaciji projekta odlučio da Ugovor o projektovanju i izgradnji podijeli na dva ugovora i to Ugovor o uslugama izrade Glavnog projekta (EWA -Early Works Agreement) i Ugovor o izgradnji (EPC ugovor).

Dinamika usaglašavanja svih elemenata sprovodi se prema planu, imajući u vidu da su tehničko-tehnološki uslovi uglavnom dogovoreni tako da će u nastavku razgovora fokus biti na finansijskim aspektima.

IZABRAN NOVI SAZIV ODBORA DIREKTORA

Na XII vanrednoj Skupštini akcionara EPCG A.D. Nikšić izabran novi saziv Odbora direktora u sastavu: Srđan Kovačević, Miodrag Čanović, Ranko Milović, Nikola Martinović, Francesco Becchelli, Andrea Crenna i Lorenzo Giussani.

Akcionari su prethodno razriješili dužnosti dosadašnji saziv Odbora direktora, nakon što su ostavke podnijeli Luka Angelo Alievi i Miodrag Radonjić. Nakon Skupštine održana je konstitutivna sjednica Odbora direktora na kojoj je za predsjednika ponovo izabran Srđan Kovačević.

ZAMIJENJENE KLAPNE NA KANALU OPAČICA

Zaposleni u HE "Perućica" zamijenili su klapne (dva pokretna zatvarača na izlazu cijevnog ispusta u kanal, kao i pokretna ustava na prelivu spoljnih voda) na kanalu Opačica, koje su otuđene 05. novembra.

Neodgovorna lica napravila su veliku štetu EPCG, a vrijednost otuđenog materijala na otpadu sekundarnih sirovina je jako mala. Zaposleni u HE "Perućica" u Službi za mašinsko održavanje (Sektor za održavanje i radove), uspješno su u radionici naše elektrane napravili klapne i zamijenili ih u četvrtak, 19. novembra.

REMONTI DV 35 KV ZAVRŠENI PRIJE ROKA

Zaposleni na održavanju 35 kilovoltnih dalekovoda uspješno su priveli kraju remontnu sezonu, stvarajući tako uslove za pouzdan i bezbjedan rad tokom nastupajuće zime.

Ukupno je remontovano 50 dalekovoda, šest više od planiranog broja, a prije roka ispunjen je i plan farbanja dalekovoda i prosijecanja trasa, što svjedoči da su ekipe Sektora za održavanje DV 35 kV U FC Distribucija vrijedno radile u prethodnom periodu.

U novembru su, između ostalog, ugradili tri nova željezno rešetkasta stuba na vrhu Lovčena, na DV 35kV „Lovćen – Kotor“, koji je detaljno remontovan u dužini od oko devet kilometara, čime je obezbijedeno stabilno snabdijevanje repetitora za napajanje uređaja Radio difuznog centra i uređaja za veze Vojske Crne Gore. Istovremeno je ugrađivan optički kabl na 11 dalekovoda na Crnogorskom primorju, u saradnji sa kompanijom M:tel, a naše ekipe koristile su ova isključenja da završe remontne radove i na tim objektima.

NOVI KABL ZA POUZDANIJE NAPAJANJE

U toku je polaganje dva nova 35 kV kablovska voda od TS 35/10kV Centar do TS 220/110/35 kV Podgorica 1 (Zagorić), u cilju povećanja sigurnosti i pouzdanosti u napajanju električnom energijom dijela potrošača Glavnog grada (dio preko Morače, užu centar grada i Stara Varoš). Postojeći kabl je radio sa svega 40 odsto kapaciteta, što je uticalo na njegovu pouzdanost, a novi kabl obezbijediće pouzdano napajanje na duži rok.

Rok za završetak ove investicije, vrijedne 360 hiljada eura, je sredina februara sljedeće godine.

STUDENTI MAŠINSTVA POSJETILI PERUĆICU

Studenti završnih godina Mašinskog fakulteta u Podgorici posjetili su nedavno proizvodne pogone HE „Perućica“ u okviru praktične nastave kojom je predviđen i obilazak hidroenergetskih objekata.

Funkcionisanje hidroenergetskog sistema „Perućica“ studentima su predstavili zaposleni u našoj najstarijoj velikoj elektrani, dok ih je kroz pogone proveo dipl.maš.ing. Marko Janković.

PROIZVODNJA

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE ZA 11 MJESECI

SUŠA DRASTIČNO SMANJILA UČINAK HIDROELEKTRANA

Darko Krivokapić

Mitar Vučković

PROIZVODNI DEFICIT HIDROENERGETSKIH OBJEKATA DO KRAJA GODINE I DO 290 GWh ENERGIJE. TEŠKU SITUACIJU UMNOGOME UBLAŽILA STOPROCENTNA POGONSKA POUZDANOST TE „PLJEVLJA“. U NAREDNU GODINU, SA VIŠE OPREZA. OPTIMIZAM ULIVA OTVARANJE BERZI ELEKTRIČNE ENERGIJE U SRBIJI, HRVATSKOJ I ALBANIJU, KAO I BLAGI PAD CIJENA ENERGIJE.

Crnogorske hidroelektrane, ponajviše zahvaljujući suši tokom većeg dijela godine, 2015. će završiti ne ostvarivši proizvodni plan. Samim tim će izostati i očekivani finansijski efekti koji će biti niži u odnosu na prethodnu godinu.

Sušni period, u smislu količine padavina na teritoriji Nikšića, trajao je od marta do septembra, palo je 255 lit/m² manje od prosjeka. Nivo padavina bio je znatno ispod očekivanog i u septembru i novembru, što je veoma zakomplikovalo hidrološku situaciju, tako da je proizvodnja iz dotoka bila daleko ispod plana „viđenog“ Bilansom.

Prema podacima Direkcije za upravljanje energijom, za jedanaest mjeseci 2015. godine HE „Perućica“ proizvela je 753 GWh električne energije ili 82 odsto od plana, HE „Piva“ 560 GWh ili 81 odsto od plana, dok je TE „Pljevlja“ proizvela 1280 GWh, 98% od plana.

- U suštini zbog lošijih hidroloških prilika tokom drugog, trećeg i četvrtog kvartala, manjak u proizvodnji hidroelektrana za period januar-novembar iznosi 216 GWh električne energije, tako da se očekuje da hidroenergetski objekti ovu godinu završe sa proizvodnim deficitom od oko 290 GWh energije, što bi na tržištu vrijedelo najmanje deset miliona eura. Proizvodni učinak termoelektrane biće neznatno ispod plana, procjenjuje koordinator za upravljanje proizvodnjom u Sektoru za trgovinu električnom energijom, Darko Krivokapić.

Direkciji za upravljanje energijom, ipak, najveći

izazov bio je treći kvartal, jer u situaciji kada zbog visokih temperatura potrošnja vrtoglavo raste, uz drastično smanjenje dotoka i planirane remonte HE „Perućica“ i HE „Piva“ (avgust-septembar), bilo je izuzetno teško obezbijediti nedostajuće količine energije, a istovremeno iskoristiti trenutak i prodavati električnu energiju po veoma visokim cijenama.

Krivokapić navodi da su, pored odlične saradnje sa proizvodnim objektima, negativni efekti sušnog perioda umanjili podjelom rizika, odnosno kupovinom električne energije na mjesečnom, sedmičnom i dnevnom nivou i pomjeranjem remonta HE „Perućica“ za sedam dana.

-Moramo istaći da je tokom perioda jun-septembar pouzdanost rada TE „Pljevlja“ bila stoprocentna što je mnogome ublažilo situaciju tokom trećeg kvartala, a naročito u avgustu, istakao je Krivokapić.

Inače, Direkcija za upravljanje energijom, zaključno sa novembrom, ostvarila je promet od 1341 GWh električne energije. Kupljeno je 898 GWh, a prodana 442 GWh električne energije.

- U odnosu na isti period prošle godine promet je ostao na skoro istom nivou 1380 GWh (kupovina 836 GWh, prodaja 544 GWh). Međutim, ako se uporede 2014. i 2015 godina, vidi se da je tokom ove godine kupovina bila viša za 62 GWh električne energije, dok je prodaja bila manja za 101 GWh.

Direkcija za upravljanje energijom već je kupila određene količine band energije za prvi kvartal

preko partnera na TFS platformi. Planirano je i učešće na godišnjem tenderu kod Elektroprivrede Republike Srpske, kao i raspisivanje tendera putem kojeg bi se prodavala pik energija tokom prvih tri mjeseca.

- Sušni novembar i ne baš optimističan decembar, sa stanovišta padavina, slabi dotoci na Zeti i Pivi, kao i relativno niski nivo akumulacija, primoravaju nas da oprezno planiramo proizvodnju hidroelektrana, bar do prve veće kiše, kaže Krivokapić

U 2016. godini, izazov će predstavljati i otvaranje berzi električne energije u Srbiji, Hrvatskoj i Albaniji, kao i učešće na njima. U Direkciji za upravljanje energijom sa optimizmom gledaju na tu činjenicu, jer kažu da će berze „urediti tržište, smanjiti rizik, ujednačiti cijene, transparentno povezati ponudu i potražnju kao i olakšati rad između partnera“.

Dobra okolnost je i to što su cijene električne energije u blagom padu, tako da se očekuje da prosječna cijena za 2016. godinu bude 1,00 €/MWh manja od prosječne cijene za 2015. godinu (40,50 €/MWh).

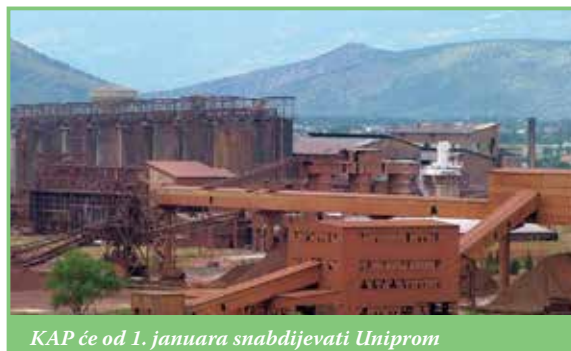
- Preduslovi za ovako kretanje cijena su da hidrološke prilike na Balkanu budu na nivou normale, kao i da situacija na geopolitičkom polju ne bude drastično narušena (situacija Ukrajina – Rusija, Turska, Sirija...), kao i da kretanje cijena na tržištu energenata i njihova isporuka bude na uobičajenom nivou, zaključio je Darko Krivokapić.

AKTUELNOSTI

ODBOR DIREKTORA EPCG USVOJIO BILANS ELEKTRIČNE ENERGIJE ZA 2016.GODINU

MANJAK OD 322 GWH BIĆE NADOMJEŠTEN iz uvoza

KAP će od 1. januara snabdijevati Uniprom

Mitar Vučković

PROIZVODNJA CRNOGORSKIH ELEKTRANA U 2016. PROJEKTOVANA NA 2976 GWH. PLAN REMONATA USAGLAŠEN SA PERIODOM SMANJENIH DOTOKA TOKOM LJETNIH MJESECI, ALI I KRETANJIMA CIJENA NA TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE. U DISTRIBUTIVNOJ MREŽI GUBITAK ENERGIJE U NAREDNOJ GODINI PROCIJENJEN NA 371 GWH, A U PRENOSNOJ NA 133 GWH. NOVINA - DRUGAČIJI NAČIN ISPORUKE ENERGIJE ZA SNABDIJEVANJE ALUMINIJUMSKOG KOMBINATA.

EPCG će od 1. januara 2016. godine, energiju za KAP isporučivati direktno Unipromu. Preduslov za to je da Uniprom garantuje, prije svega, da će biti balansno odgovoran subjekat, s obzirom na to da EPCG neće odgovarati za eventualno odstupanje od ugovorene količine energije. Elektroenergetskim bilansom koji je usvojio Odbor direktora i prosljedio Vladi na razmatranje i usvajanje, krajem oktobra ove godine, planirano je da se Unipromu kao snabdjevaču Kombinata aluminijuma u 2016.godini isporuči 641 GWh električne energije.

Prema Bilansu, Elektroprivreda Crne Gore naredne godine raspolagaće sa 3.009,6 GWh električne energije. Iz sopstvenih izvora biće obezbijeđeno 2960,7 GWh. Plan je da se od Zeta Energy-a otkupi 15,5 GWh te od Crnogorskog operatora tržišta električne energije (COTEE) preuzme pripadajućih 26,4 GWh električne energije iz obnovljivih izvora, kao i 7 GWh od Elektroprivrede Republike Srpske, po osnovu snabdjevanja pograničnih oblasti.

U odnosu na potrebe kupaca, u 2016. godini nedostaje 322 GWh električne energije. Radi optimizacije potreba sistema, manjak će se prevazići tako što će EPCG nabaviti 822 GWh i prodati oko 500 GWh električne energije.

Crnogorske elektrane tokom naredne godine treba da proizvedu 2976 GWh električne energije, 5,8 odsto manje od bilansiranih količina u godini na izmaku. Pojedinačno gledano, HE „Perućica“ trebalo bi da proizvede 920 GWh električne energije, 3,2 odsto manje od Bilansa za ovu godinu, a pet malih elektrana u njenom i dvije u sastavu kompanije Zeta Energy još ukupno 20 GWh električne energije. Proizvodnja HE „Piva“ u 2016. projektovana je na 750 GWh, 4,1 odsto manje u odnosu na Bilans za 2015.godinu, dok bi TE „Pljevlja“ trebalo da proizvede 1286 GWh električne energije, 8,5 odsto manje u odnosu na Bilans.

Proizvodnja u hidroelektranama planirana je na osnovu važećih hidroloških podloga, predviđenih termina za godišnji remont i drugih planskih obustava, dok će obim proizvodnje u TE „Pljevlja“ zavisiti i od kretanja cijena električne energije na tržištu.

Prema planu dopreme i potrošnje uglja i mazuta, ako se uzme u obzir specifični toplotni utrošak uglja od 1,15 kg/KWh, potrošnja uglja biće

na nivou 1485 kilotona, dok je potrošnja mazuta projektovana na oko 1000 tona.

Sa druge strane, procjenjuje se da će za podmirenje potreba kupaca i planiranih isporuka naredne godine biti potrebno 3325 GWh električne energije. Distributivnim kupcima biće isporučeno 2101 GWh, dok će za pokrivanje distributivnih gubitaka biti potrebno 371 GWh električne energije (15 odsto ukupne distributivne potrošnje) i još oko 133 GWh električne energije za pokriće gubitaka na prenosnoj mreži.

Bilansom električne energije za narednu godinu predviđeno je da se kupcima na 110 kV (Željezara, Željeznička infrastruktura, sopstvena potrošnja TE „Pljevlja“, kao i potrošači koji se energijom snabdjevaaju preko termoelektrane) naredne godine ukupno isporuči 79 GWh električne energije.

Plan maksimalnih potrebnih snaga kreće se između 408 MW u maju i 669 MW u decembru i prilagođen je potrebama kupaca i direktne isporuke Unipromu, dok su godišnji remont i hidroelektranama planirani tokom ljetnjih mjeseci, odnosno u vrijeme najnižih dotoka vode, a kad je u pitanju termoelektrana termini remonta, kao što smo već naveli, biće prilagođeni kretanjima cijena na tržištu električne energije.

TE „Pljevlja“: Proizvodnju će diktirati cijene energije

DALEKOVOD

REGION 2 – CETINJE

RIJEŠENO NIZ PROBLEMA

Monter Marko Vujačić i inženjer Andrej Kopitović (na stubu): Stalno prisustvo inženjera na terenu davalo je podstrek da se i najteži posao uspješno završi.

Biljana Mitrović
Foto: Andrija Kasom

PORED ZAMJENE VELIKOG BROJA DOTRAJALIH STUBOVA NA NN I 10 KV MREŽI, U TOKU OVOGODIŠNJE SEZONE ZAMIJENJENI SU I NN I SN BLOKOVI U 18 TRAFOSTANICA NA TERITORIJI CRNOGORSKE PRIJESTONICE.

Tokom prethodnih nekoliko mjeseci na području opštine Cetinje koja je nakon reorganizacije EPCG pripala drugom distributivnom regionu, odradjeni su brojni poslovi sa ciljem da se poveća funkcionalnost i sigurnost elektroenergetskog sistema i obezbijedi što kvalitetnije snabdijevanje kupaca.

Rukovodilac održavanja u Regionu 2, Nikola Živković, kaže da je posebna pažnja posvećena otklanjanju nedostataka na elektroenergetskim vodovima i postrojenjima koji su često dovodili do prekida u napajanju potrošača. Tako su na DV 10kV „Cetinje-Vrela-Prekornica“, na koji je priključeno 19 trafostanica, sanirano su kritične tačke koje su, i tokom povoljnih vremenskih uslova, često znale da prouzrokuju prekide u napajanju potrošača.

- Dotrajali drveni stubovi zamijenjeni su armirano-betonskim i novim drvenim stubovima, kao i više od 100 izolatora, a ugrađeno je i 1680 metara užeta. Međutim, iako su i kupci osjetili znatno poboljšanje u napajanju, na ovom dalekovodu predstoji još dosta posla da bi se rekonstrukcija smatrala potpunom-kaže Živković.

Veliki posao, kaže Živković, urađen je i na području Njeguša, gdje je podignuto 59 betonskih i devet novih drvenih stubova i ugrađeno preko 3.000 metara samonosivog kablovskog snopa.

- Gotovo u potpunosti je rekonstruisana dotrajala NN mreža na području Krsca, pa se ovaj dio Njeguša sada napaja iz TS „Žanjev Do“, gdje je prije godinu i po izgrađen vod sa betonskim stubovima i samonosivim kablovskim snopom duži od kilometra. I u Erakovićima, Vrbi i centru sela dotrajali stubovi zamijenjeni su betonskim, a tzv. Al-Fe provodnici SKS-om, dok su u Bukovici, zbog nepristupačnog i neravnog terena, ugrađivani novi drveni stubovi - istakao je Živković.

Rekonstrukcijom NN mreže u šest njeguških sela konačno obezbijedeno je kvalitetno napajanje kupaca energijom i omogućena ugradnja novih elektonskih brojila i znatno smanjeni gubici u tom dijelu konzuma.

- Dok se „punom parom“ radilo na Njegušima, jedan mještananin, zadovoljan poslom koji smo uradili, u šali nam je rekao, pokazujući rukom put Lovćena: „Ni Vladika, koji vas sa Lovćena posmatra, ne bi vam zamjerke imao“ - priča Nikola.

Prema njegovim riječima, nijesu zanemarena ni Ivanova Korita, gdje su rekonstruisane NN mreže za Čavore i Radonjiće, dok u Dolovima na Lovćenu rekonstruisana mreža prolazi potpuno novom trasom, pored samog puta, što znatno olakšava održavanje, posebno zimi kad napada veliki snijeg. Takođe, u toku je i rekonstrukcija NN mreže u Gorniču.

O kolikom se obimu posla radi govori podatak da je na ovom potezu ugra-

đeno 50 betonskih stubova, 15 drvenih i oko 3.000 m samonosivog kablovskog snopa.

Na području Riječke nahije rekonstruisane niskonaponske mreže: „Jankovića krši-Kašice“ i „Bobija-Jankovići“ (ugrađeno 77 betonskih stubova i 3.800m SKS) prolaze potpuno novim trasama pored kolskog, odnosno lokalnog puta, čime je konačno obezbijeden kvalitetan napon za mještane, a u Jankovićima i za vodoizvoriste.

U Riječkoj nahiji, prema riječima Živkovića, nijesu zanemareni ni 10 kV dalekovodi na kojima je postavljeno 10 željezno-rešetkastih stubova, a na njih pet i linijski rastavljači. Ovi rastavljači izuzetno su važni kod otkrivanja i otklanjanja kvarova na dalekovodnoj mreži, a ugrađuju se na DV 10 kV u cijeloj opštini. Do sada je ugrađeno 19 novih i sanirano pet postojećih, a do kraja godine montiraće se još pet na dalekovodima na području Katunske i Riječke nahije.

Pored rekonstrukcije vazdušnih vodova, u Cetinju je puno urađeno i na revitalizaciji elektroenergetskih postrojenja. Zamijenjeni su SN ili NN blokovi na 11 trafostanica u gradskom jezgru, kao i na pet STS u Katunskoj nahiji i dvije u Riječkoj.

- Nećemo pretjerati ako kažemo da su svi učesnici u ovim, kao i u poslovima tekućeg održavanja, od elektromontera do glavnih inženjera i šefa Službe održavanja Regiona 2, radne zadatke obavili krajnje profesionalno i odgovorno. Plan je bio još ambiciozniji, ali je zbog dotrajalosti voznog parka i nedostatka fizičkih radnika dio predviđenih poslova ostao nezavršen - rekao je na kraju Nikola Živković.

Novi stubovi ka Njegušima

INTERVJU

MAGDALENA KORUŽIĆ-VUKČEVIĆ, RUKOVODILAC SEKTORA ZA LJUDSKE RESURSE I OPŠTE USLUGE U FC DISTRIBUCIJA

TRUDIĆU SE DA SE OPTIMIZUJE I POJEDNOSTAVI ADMINISTRACIJA

Magdalena Koružić-Vukčević

Biljana Mitrović

SLJEDEĆA GODINA VEOMA JE VAŽNA ZA DISTRIBUCIJU, JER ĆE RADITI KAO SAMOSTALNA KOMPANIJA. TO ĆE BITI SVOJEVRSTAN TEST ZA SVE ZAPOSLENE. NA NAMA JE DA POKAŽEMO DA MOŽEMO FUNKCIONISATI, NE SAMO KAO ODRŽIV, NEGO I KAO PROFITABILAN SISTEM. ODGOVORNOST ZA POSLOVNI REZULTAT, BIO ON DOBAR ILI LOŠ, JE NA NAMA - PORUČILA JE, U INTERVJUJU ZA LIST ELEKTROPRIVREDA, NOVOIMENOVANI RUKOVODILAC SEKTORA ZA LJUDSKE RESURSE I OPŠTE USLUGE U FC DISTRIBUCIJA, MAGDALENA KORUŽIĆ-VUKČEVIĆ.

Još prilikom procesa selekcije, tj. intervjuisanja za ovu poziciju od strane menadžmenta Elektroprivrede dobila sam dosta informacija u vezi sa tim šta mogu da očekujem na ovom radnom mjestu i šta se od mene očekuje. Sada kada sam u kompaniji, polako ulazim u dubinu stvari i vidim da su me upoznali sa realnim stanjem. Imala sam, dakle, i prije dolaska određenu sliku stanja u Elektroprivredi i sa zadovoljstvom sam prihvatila sve izazove koji su mi predstavljani.

Sigurno je da će biti dosta posla, ali je važno da kroz doprinos svih zaposlenih podižemo kvalitet rada, kako Sektora, tako i cijele Distribucije. Cilj je jasan - da naša svakodnevna aktivnost bude u funkciji podrške osnovnoj djelatnosti kompanije u pravom smislu te riječi i, naravno, da budemo servis zaposlenima.

”Ovo je kompanija koju dosta zaposlenih doživljava kao svoju drugu kuću i prema njoj se tako i ophodi. Stručnost u kombinaciji sa takvom posvećenošću predstavlja garanciju da će ogroman posao pred nama biti uspješno završen.”

Distribuciji predstoji izrada i usvajanje Statuta i drugih internih akata, u prvom redu, Pravilnika o organizaciji i Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta. Kako će se činjenica da je formiranje Sektora na čijem ste čelu još u toku, odraziti na realizaciju tog veoma zahtjevnog i odgovornog posla?

Moj prvi utisak je da u Sektoru kojim rukovodim, a i u kompaniji generalno, ima dovoljno stručnih i kvalitetnih

kadrova koji mogu na pravi način odgovoriti svim zadacima i obavezama koji su pred nama. Određeni ljudi, koji imaju veliko iskustvo u tim poslovima, predstavljaju mi pravi oslonac u radu. Ni moje iskustvo u vezi sa ovim poslom nije malo, jer sam na prethodnim rad-

nim mjestima imala veoma slične situacije, a i navikla sam da radim u kratkim rokovima. Pored toga, ovo je kompanija koju dosta zaposlenih doživljava kao svoju drugu kuću i prema njoj se tako i ophodi. Stoga mislim da stručnost u kombinaciji sa takvom posvećenošću predstavlja garanciju da će ogroman posao koji je pred nama biti uspješno završen.

Generalno, na čemu ćete bazirati strategiju razvoja Distribucije u oblasti ljudskih resursa i šta bi, po Vama, trebalo sve odraditi, recimo u naredne četiri godine, da biste mogli konstatovati „dobro odraden posao“?

Strategija ljudskih resursa neće zavisiti samo od moje lične procjene, već i od strategije razvoja i potreba Distribucije i od toga kako akcionari vide firmu za par godina. Po mojoj procjeni, na početku će se dosta raditi na samom organizacionom razvoju, tj. definisanju jasnih uloga i odgovornosti svih funkcija, reviziji poslovnih procesa radi efikasnijeg funkcionisanja kompanije kao cjeline i korporativnom upravljanju. Ove aktivnosti se stavljaju u prvi plan, prije svega, zbog činjenice da ćemo za nekoliko mjeseci biti samostalni pravni subjekat. Ono što je meni kao nekome ko je nov u kompaniji zapalo za oko je ogromna administracija, pa ću se truditi da utičem na njenu optimizaciju i pojednostavljanje.

Svaka promjena kod zaposlenih, pored optimizma

da će donijeti bolje, prirodno izaziva i osjećaj neizvjesnosti u pogledu ličnog statusa. Drugim riječima, zaposleni se uvijek pitaju da li će i u kojoj mjeri biti iskazan tehnološki višak i šta mogu da očekuju oni za koje se utvrdi da su prekobrojni ili oni koji izraze želju za dobrovoljnim odlaskom iz kompanije. Šta im možete poručiti?

Teško je u ovom momentu reći da li postoji i koliki je tehnološki višak u FC Distribucija. To je ozbiljno pitanje, koje zahtijeva studioznu i odgovornu analizu. Svakako da će i to biti predmet mog rada, ali je o tome još rano govoriti. Sigurno je da će se nakon izdvajanja Distribucije iz Elektroprivrede stvoriti uslovi da se pristupi definisanju prave slike o potrebnom, odnosno optimalnom broju zaposlenih. U međuvremenu ćemo i dalje biti otvoreni za dobrovoljne odlaske iz kompanije uz isplatu adekvatnih otpremnina. Uvjerena sam da je sljedeća godina veoma važna za Distribuciju, jer će raditi kao samostalna kompanija, što će biti test za sve zaposlene. Na nama je da pokažemo da možemo funkcionisati ne samo kao održiv, nego i kao profitabilan sistem. Odgovornost za poslovni rezultat, bio on dobar ili loš, je na nama. Pitanje postojanja tehnološkog viška je u tijesnoj vezi sa funkcionisanjem kompanije, njenim rezultatima i njenom budućnošću. Ako se utvrdi da višak postoji, svakako da ćemo djelovati i u tom pravcu, jer iako je to uvijek bolan proces, njegova svrha je da kompaniju učini održivom na duge staze.

BIOGRAFIJA

Magdalena Koružić-Vukčević, diplomirala je na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore 2002. godine sa prosječnom ocjenom 9.18. Kvalifikaciju Executive Mastera u strateškom upravljanju ljudskim resursima stekla je 2010. godine na SDA Bocconi u Milanu u Italiji.

Radno iskustvo sticala je radeći u T-Mobile Montenegro od 2002. do 2005. godine na mjestu specijaliste za ugovore u Marketingu i prodaji i ličnog asistenta izvršnog direktora, a zatim u T-Mobile Montenegro i Crnogorskom telekomu od aprila 2005. do avgusta 2015. godine na dužnosti HR Biznis Partnera. Njene glavne aktivnosti i odgovornosti na ovoj poziciji bile su: učestvovanje u razvoju strategije i planiranju ljudskih resursa na nivou kompanije, odgovornost za proces regrutacije i selekcije i za ažuriranje organizacionog dizajna kompanije, uz davanje prijedloga za organizacionu strukturu. Učestvovala je u pripremi i implementaciji svih HR sistema te usaglašavanju sa sistemima Deutsche Telekom grupe, kao i osiguravanju konzistentne primjene svih HR politika i praksi u kompaniji i nadgledanju implementacije HR inicijativa u određenim sektorima, u skladu sa već odobrenim politikama i procedurama i td.

Magdalena se usavršavala na brojnim kvalifikacionim treninzima u Podgorici, Beogradu, Londonu i Rimu. Služi se engleskim, francuskim i italijanskim jezikom.

AKTUELNOSTI

NOVA NAGRADNA IGRA EPCG

NEKA VAS VOZI DOBRA ENERGIJA

www.epcg.com

Elektroprivreda Crne Gore organizuje novu nagradnu igru pod nazivom „Neka vas vozi dobra energija“.

Potrošače očekuje bogat nagradni fond, a sva domaćinstva koja 31. decembra budu imala stanje duga nula, automatski postaju članovi Zlatnog tima.

- Nagradni fond iznosi oko 30.000 eura i uključuje: pet vaučera od po 200 eura za trgovinu u Roda marketima, dva sedmodnevna zimovanja za dvije osobe na Vučju, jedan petodnevni aranžman za putovanje za dvije osobe u Barselonu, dva "iPhone 6" uređaja i glavna nagrada, automobil Ford Mondeo. U nagradnoj igri, po automatizmu (bez prijavljivanja), učestvuju svi članovi Zlatnog tima, kao i svi kupci koji 31. decembra ne budu imali duga po osnovu utrošene energije - naglasio je Vladimir Bojčić, direktor Funkcionalne cjeline Snabdijevanje u EPCG.

Sistem izvlačenja dobitnika biće organizovan metodom slučajnog izbora pretplatnog broja korisnika elektronskim putem. Nakon pritiska na taster, na ekranu će se pojaviti pretplatni broj potrošača koji je dobitnik nagrade, kao i grad u kojem se pretplatni broj nalazi. Javno izvlačenje dobitnika odnosno utvrđivanje rezultata igre, biće organizovano u studiju TVCG 19. januara u 11 sati, a emitovano u okviru jutarnjeg programa TVCG 20. januara.

Ovo je samo prva u ciklusu od tri nagradne igre koje EPCG planira da organizuje

*Sa konferencije za medije povodom nove nagradne igre:
Vladimir Bojčić, izvršni rukovodilac FC Snabdijevanje*

Sa novinarima razgovarala i Eleonora Albijanić, rukovodilac Sektora za eksternu komunikaciju

tokom 2016. godine. Naime, odmah nakon ove nagradne igre, a nakon usvajanja Pravila od strane Uprave za igre na sreću krenuće drugi ciklus u kojem ćemo pokloniti četiri automobila Ford Focus. Izvlačenje će biti organizovano svakog drugog mjeseca, a pravo učešća imaće svi kupci koji na kraju mjeseca koji prethodi izvlačenju budu imali stanje duga nula. Treći ciklus planiran je

za decembar 2016. godine, kada ćemo pokloniti još jedan automobil Ford Mondeo uz mnoge druge nagrade, a u tom ciklusu pravo učešća imaće članovi Zlatnog tima, odnosno svi potrošači koji od decembra 2015. do novembra 2016. godine budu redovno plaćali račune. Inače, 30. novembra, bilo je 156.000 redovnih platiša, od kojih je 93.000 članova Zlatnog tima, odnosno 63.000 domaćinstava koji ostvaruju popust od 5 odsto.

Podsjećamo da je ovo treća nagradna igra koju EPCG organizuje kako bi nagradila sve potrošače koji redovno izmiruju obaveze po osnovu utrošene električne energije, prije svega članove Zlatnog tima. Pozivamo potrošače da iskoriste priliku i uđu u tokove redovnog izmirenja računa za utrošenu električnu energiju, jer se za ovu kategoriju u narednom periodu planiraju programi lojalnosti koji će im donijeti dodatne koristi.

NEKA VAS VOZI DOBRA ENERGIJA

Nagradna igra EPCG za sve članove Zlatnog tima, kao i domaćinstva koja 31. decembra ne budu imala dugovanje za utrošenu električnu energiju.

BUDITE I VI DIO TIMA!

GLAVNA NAGRADA
AUTOMOBIL
FORD MONDEO

SREĆNO! Vaša

Lovćen lojalnost program

Udružite osiguranja,
sakupljajte bodove
i ostvarite
do 50 % popusta

Lovćen lojalnost program jedinstvenim sistemom udruživanja osiguranja i zbrajanja bodova povezuje osiguranja, čime ostvarujete popuste na:

- osiguranja kuće/stana
- kasko osiguranja motornih vozila AK
- turistička osiguranja
- osiguranja odgovornosti...

**Više polisa osiguranja,
veća ušteda.**

- Nova osiguranja, dvostruki bodovi
- Već sa dva osiguranja ste u programu

www.lo.co.me

020 404 404

OBJEKTIV

DOGAĐAJI KOJI SU OBILJEŽILI 2015. GODINU

Pripremio: Miodrag Vuković

JANUAR:

- Otvoren novi savremeni Call centar EPCG. Besplatnim pozivom na broj 19100 kupci se mogu informisati o svojoj potrošnji, računu, planskim isključenjima, aktuelnim kampanjama;
- Završena nagradna igra „Zlatni član dobija stan“, organizovana za kupce koji redovno izmi-ruju račune za utrošenu električnu energiju. Dobitnik stana bio je potrošač iz Budve;
- U Italiji počela izgradnja podvodnog kabla od Peskare do Tivta;
- Puštena probna verzija internog web portala EPCG. Projekat, namijenjen prvenstveno pravovremenom i objektivnom informisanju zaposlenih, isključivo je proizvod kadrovskih i tehničkih potencijala EPCG;
- Počeo treći krug Programa za stručno osposobljavanje visokoškolaca. Na „pripravničkom stažu“ u EPCG 45 svršenih studenata;

FEBRUAR:

- Otvorene konačne ponude češke Škode Praha i CMEC iz Kine, prvorangiranih na tenderu za Projekat izgradnje drugog bloka TE „Pljevlja“.
- Ulaskom u pogon TS „Podgorica 3“ znatno poboljšane naponske prilike u Glavnom gradu.

MART:

- Počela druga faza modernizacije sistema mjerenja u distribuciji Crne Gore, koja je obuhvatila ugradnju novih 80.000 brojila;
- Veliki proizvodni pogoni EPCG: HE Perućica, TE „Pljevlja“ i HE „Piva“ u prvom kvartalu 2015. godine proizveli su 986 GWh električne energije, što je više od planom predviđenih 974 GWh.
- Direkcija za odnose sa javnošću počela realizaciju projekta fotografisanja zaposlenih;
- Norveški Neksans, partner italijanske Terne, postavio prvih 140 km jednog od dva podvodna električna kabla od Peskare prema Crnoj Gori;

FOTOGRAFISANO OKO 1500 ZAPOSLENIH

Tokom projekta fotografisanja zaposlenih, koji Direkcija za odnose sa javnošću realizuje u saradnji sa Direkcijom za ljudske resurse, do sredine decembra fotografisano je oko 1500 zaposlenih u EPCG. Uz fotografisanje zaposleni su provjeravali i dopunjavali svoje lične podatke, pa su i dosije ažurirani. Fotografije će se iskoristiti za bazu podataka u HR-u, a takođe je dogovoreno sa Direkcijom za ICT da uz svaki službeni e-mail ide i nova fotografija zaposlenog. Projekat je uspješno realizovan u Nikšiću, proizvodnim objektima, južnim i sjevernim distribucijama i snabdijevanjima, a do kraja i početkom godine biće fotografisani i svi zaposleni u Podgorici.

APRIL:

- Usvojen Pravilnik o organizaciji EPCG A.D. Nikšić;
- Startovala konačna verzija internog web portala - Intraneta;
- Počeo redovni godišnji remont u TE „Pljevlja“, vrijedan gotovo 5 miliona eura;
- EPCG u prvom kvartalu 2015. godine ostvarila neto dobit od 13,4 miliona eura, 3,3 odsto manje u odnosu na isti period prošle godine;
- Intenzivirani pregovori o produženju ugovora Vlade Crne Gore i strateškog partnera EPCG, italijanske kompanije, A2A;

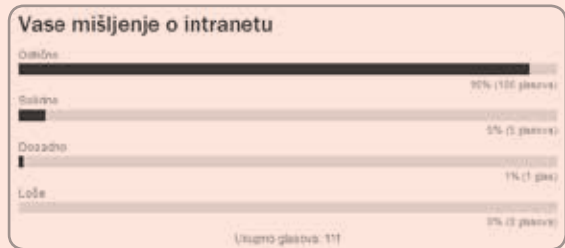

INTRANET BILJEŽI ODLIČNE REZULTATE

Interni web portal Elektroprivrede Crne Gore - Intranet (<http://intranet.int.epcg.co.me>) od početka aprila, kada je i zvanično pušten u rad pa do kraja novembra zabilježio je očekivano dobre rezultate. Intranet je naišao na pozitivne komentare zaposlenih, a za osam mjeseci zabilježena je odlična posjećenost. Za posljednja tri mjeseca oko 90 hiljada pregleda je zabilježeno na Intranetu, gdje su najpopularnije stranice Oglasna tabla, Kontakt zaposlenih, Vijesti...

Takođe, rezultati ankete na Intranetu, u kojoj mogu učestvovati samo registrovani korisnici, najbolje govore koliko je interni portal dobro prihvaćen.

Pored kvalitetnijeg informisanja zaposlenih Intranet je donio i neke druge, jako korisne servise. Svi registrovani korisnici imaju mogućnost da provjere svoje lične podatke, radni staž itd. te da vrlo lako i brzo pošalju zahtjev ljudskim resursima za dopunu ili izmjenu podataka. Takođe, na Intranetu se vrlo lako može doći do kontakta svakog zaposlenog u kompaniji. Ono što je jako važno je da se sva važna dokumenta i akta, kao i pravilnici EPCG nalaze na internom web portalu.

Od početka testne faze (mart 2015), pa do kraja novembra značajno se povećao broj registrovanih korisnika na Intranetu. Otvorena su 292 naloga, a očekuje se da će broj registrovanih korisnika biti sve veći, posebno kada se na Intranetu aktiviraju i servisi, koji će ubrzati određene procese rada u kompaniji. U planu je da se na Intranetu kreiraju servisi za: putne naloge, rezervaciju sala za sastanke, rezervaciju službenih automobila itd.

Očekuje se i da će se uskoro raspisati tender za nabavku potrebne opreme za postavljanje preostalih info-kioska u proizvodnim objektima.

MAJ:

- Odbor direktora EPCG AD Nikšić usvojio Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta u EPCG AD Nikšić;
- EPCG pokrenula akciju "5 za 5", koja je kupcima iz kategorije „ostala potrošnja“ omogućila izmirenje duga po povlašćenim uslovima;
- Održani izbori u Sindikalnoj organizaciji zaposlenih (SOZ). Novi saziv Skupštine za predsjednika ponovo izabrao Zorana Ostojića;
- Za predsjednicu Skupštine Sindikalne organizacije EPCG AD Nikšić izabrana Danica Popović;
- U Igalu održano IV Savjetovanje CG KO CIGRE. Na skupu su prezentovana najnovija znanja i iskustva iz oblasti elektroenergetike. Stručne radove predstavilo više od 20 zaposlenih iz naše kompanije;
- Distributeri u Boki Kotorskoj položili podmorski, 35kV kabl „Sv. Nedelja-Opatovo“ i rekonstruisali pripadajuća 35 kV rasklopna postrojenja.
- Počela izgradnja TS 35/10 kv „Popovići“ u Baru, vrijedna oko 1,75 miliona eura.

JUN:

- Održana XIII redovna Skupština akcionara Elektroprivrede Crne Gore A.D. Nikšić. Potvrđeno, EPCG u 2014. godini ostvarila neto dobit od blizu 35 miliona eura, 38 odsto više nego godinu ranije;
- Šahisti „Elektroprivrede“ osvojili Kup Crne Gore, treći u posljednje četiri godine;

JUL:

- Vlada Crne Gore raspisala javno nadmetanje za dodjelu koncesija za izgradnju 41 male elektrane, ukupne instalisane snage od oko 72 megavata;
- Vlada Crne Gore donijela odluku o gradnji 30 vjetrogeneratora ukupne snage 72 megavata na Krnovu. Vrijednost radova procijenjena na oko 120 miliona eura;
- Užareno ljeto, 22. jula ostvarena rekordna ljetnja dnevna potrošnja električne energije u Crnoj Gori od 9,3 miliona kWh;
- Puštena u pogon novoizgrađena TS 35/10kV „Petrovac“, vrijedna 1,6 miliona eura.

AVGUST:

- Generalni godišnji remont u HE „Perućica“ počeo 7. avgusta;
- EPCG potpisala ugovor o generalnom pokroviteljstvu sa Vaterpolo i plivačkim savezom Crne Gore;
- U tri ljetnja mjeseca, zbog loših hidroloških prilika kupljeno 438 GWh električne energije po cijeni od 40,29 eura za MWh, dok je u istom periodu na kratkoročnom nivou prodato 108 GWh električne energije po prosječnoj cijeni 63,58 eura za MWh.
- Na muzičkom festivalu Lake fest, čiji je generalni pokrovitelj EPCG, na platou ispred Doma revolucije i na prostoru pored jezera Krupac nastupala 42 benda;
- Shodno novousvojenim pravilnicima o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, počela izrada novog Akta o procjeni rizika za radna mjesta u EPCG.
- Potpisan Ugovor o izgradnji TS 35/10kV „Klinci“ na Luštici. Vrijednost investicije 2,2 miliona eura.

ZA BEZBJEDNIJI RAD ZAPOSLENIH

Radni tim za izradu Akta o procjeni rizika, formiran u julu, u realizaciju projekta krenuo je 19. avgusta. Novim Aktom o procjeni rizika za radna mjesta u EPCG biće definisane preventivne i korektivne mjere zaštite za svako radno mjesto u kompaniji čija će primjena garantovati bezbjedniji rad svim zaposlenima. Planom implementacije predviđeno da Akt o procjeni rizika bude izrađen prvo u TE „Pljevlja“, dok će do kraja naredne, po precizno definisanom planu i dinamici, temeljni strateški dokument u oblasti zaštite i zdravlja na radu biti izrađen i za radna mjesta u ostalim djelovima EPCG. Izrada Akta povjerena je stručnjacima kompanije.

SEPTEMBAR:

- Završen redovni godišnji remont u HE „Perućica“. Ove godine realizovano i nekoliko krupnijih projekata: sanarana betonska obloga na kanalu „Opačica“, izveden kapitalni remont generatora agregata A6, kao i kapitalni remont kućnog generatora br. 1, stabilizacija dijela cjevovoda dolazne vode i rekonstrukcija vodozahvata rashladne vode;
- U Ulcinju, od 16. do 20. septembra, održani Radnički sportski susreti;
- Pokrenuta akcija „Podijelimo teret III“ sa brojnim povoljnostima za kupce koji duguju za utrošenu električnu energiju;
- EPCG podržala organizaciju šestog Bedem fest-a. Prestižni muzički festival ove godine protekao pod sloganom „Mir brate, mir“;
- Potpisan ugovor o izvođenju oko 1,3 miliona eura vrijednih radova na rekonstrukciji TS 35/10kV „Pržno“ u Tivtu.
- Završen projekat stabilizacije deponije pepela i šljake Maljevac u Pljevljima, vrijedan 8,2 miliona eura.

U DUHU FER BORBE I DOBROG DRUŽENJA

Fer-plej na sportskim borilištima, dobro druženje i odlična atmosfera obilježili su i ovogodišnje Sportske susrete, koji su održani od 16. do 20. septembra u Ulcinju.

Najuspješnija ekipa Sportskih susreta 2015 bila je Ekipa 2 (ED Podgorica, Elektrogradnja), najbolji sportista Danilo Čabarkapa (ED Podgorica), a najuspješnija učesnica Milica Popović (Direkcija). Nagrada za fer-plej pripala je Ekipi 3 (južne distribucije i ED Cetinje). Najbrži monter bio je Milonja Bubanja (2:47:94).

OKTOBAR:

- Predsjednik Odbora direktora EPCG, Srđan Kovačević, imenovan za šefa tima za pregovore sa predstavnicima Škoda Prahe o izgradnji drugog bloka TE „Pljevlja“;
- Vlada Crne Gore i italijanska kompanija A2A, dogovorili nastavak saradnje na još pet godina. Očekuje se potpisivanje novog ugovora;
- Uspješno završen remont u HE „Piva“. Agregati A1 i A2 ponovo su bili raspoloživi 8. oktobra, dok se na agregatu A3 radilo do 10. oktobra. Obustava proizvodnje iskorišćena za izvođenje brojnih radova usmjerenih na dodatno poboljšanje funkcionisanja sistema hidroelektrane;
- Završen još jedan krug stručnog osposobljavanja višokoškolaca u EPCG;

NOVEMBAR:

- U kompaniji „Zeta Energy“ imenovan novi saziv Odbora direktora. EPCG predstavljaju: Flavio Bianco, glavni finansijski direktor, Fulvio Ivo Guidi, izvršni rukovodilac FC Proizvodnja i Momir Grbović, v.d. izvršnog rukovodioca Direkcije za upravljanje energijom;

CRNA GORA

Italijani dali dozvolu za kabl

Medijske spekulacije da će projekat povezivanja Italije i Crne Gore podmorskim energetskim kablom ugroziti životnu sredinu i zdravlje ljudi napokon su demantovane. Terna je i ranije objavljivala naučne studije koje su pokazivale da vode računa da ne ugroze životnu sredinu što su prepoznali i čelnici italijanskog grada San Đovani Teatino koji su dali zeleno svjetlo za nastavak radova.

Gradsko vijeće San Đovani Teatina nedavno je odobrilo nacrt sporazuma između tog italijanskog grada i kompanije Terna koji predviđa postavljanje dalekovoda i prateće energetske opreme kroz nekoliko naselja pomenutog grada.

Pomenuti sporazum je odobren nakon višemjesečnih pregovora koji je Terna vodila sa predstavnicima grada i ubjeđivala ih da projekat izgradnje dalekovoda i povezivanja energetskim kablom sa Crnom Gorom neće uticati negativno na životnu sredinu i zdravlje ljudi koji žive u blizini naselja koja obuhvata pomenuti projekat, prenijeli su italijanski mediji.

Pored toga što je riješen veliki problem, zbog kojeg je dio gradana više puta javno protestovao, italijanska kompanija Terna se sporazumom obavezala i da će finansirati poravnanje terena na kojem je planirana gradnja dalekovoda i postavljanje energetske opreme. Vrijednosti tih radova iznosi 3.400.000 eura.

Nakon dobijanja saglasnosti od Republike Hrvatske da podmorski kabl može biti postavljen kroz njihove vode, više nema prepreke da se nastavi realizacija projekta energetskog povezivanja Crne Gore i Italije. Uskoro se očekuje i nastavak postavljanja 250 kilometara energetskog kabla ka našoj državi, koji će na kraju biti povezan na trafostanicu čija je gradnja počela u Lastvi Grbaljskoj.

Krajem marta, norveška kompanija Neksanas, postavila je ka Crnoj Gori 140 kilometara jednog od dva energetska kabla.

DNEVNE NOVINE

Imamo dovoljno rezervi za drugi blok elektrane

Uglja ima dovoljno za izgradnju drugog bloka termoelektrane i to je neupitno. Tvrdnje koje u medijima dovode u pitanje količine uglja, neosnovane su i netačne, kaže direktor Rudnika Slavoljub Popadić.

On kaže kako su istraživanja potvrdila da ležišta na kojima Rudnik u ovom trenutku ima koncesije raspoložu sa oko 65 miliona tona uglja.

- Pored toga, u neposrednom zaleđu Pljevalja nalazi se ugljeni basen Maoče, sa rezervama većim od 110 miliona tona, što zajedno sa pomenutim i ostalim manjim ležištima daje ukupne rezerve na području opštine Pljevlja u iznosu od oko 190 miliona tona - kaže Popadić.

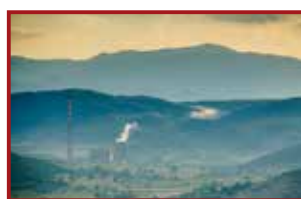
Popadić je istakao da Rudnik sada ima koncesije na 65 miliona tona uglja, što je dovoljno za nesmetan rad postojećeg bloka ili novog slične snage za narednih 40 godina.

- Sa basenom Maoče i manjim ležištima na području Pljevalja, govorimo o količinama koje iznose oko 190 i miliona, a one su dovoljne za rad TE sadašnje snage u narednih 100 godina - dodao je Popadić.

Aktuelni, prvi blok radi već 32 godine. Može se očekivati da će novi blok, sa novim tehnologijama, raditi i duže i stabilnije.

POBJEDA

Bez drugog bloka Pljevlja ne mogu biti ekološki vrednija

Bez drugog bloka Termoelektrane i toplifikacije ekološki vrednija Pljevlja ne mogu biti, kazao je predsjednik Crne Gore Filip Vujanović na svečanoj sjednici povodom Dana opštine.

“Izvršno je da će naredna godina biti godina početka radova, a onda da će taj blok biti izgrađen u nekom vremenu koji će biti, s obzirom na mogućnosti, u najkraćem mogućem trajanju. Takođe, da će pratiti toplifikaciju Pljevalja i da će proizvoditi ono što svi u Pljevljima očekujemo - zdravu životnu sredinu, bolji kvalitet životne sredine i bolje uslove ukupno za život u Pljevljima”, kazao je Vujanović.

DNEVNE NOVINE

Procedure nesporne, elektrana na proljeće

Mini hidrocentrala sa vodoizvorišta Krkori (Andrijevice), priključena na gradski vodovod, biće završena do proljeća i predstavljajući jedan od najznačajnijih pilot-projekata od čije bi uspješnosti mogla da zavisi inovirana strategija razvoja. Izgradnja takozvane mašinske kućice je pri kraju, a za okončanje čitavog posla obezbijeden je i novac.

Investicija je vrijedna 1,3 miliona eura, hidrocentrala će biti jačine 0,5 megavata, a opština sa javnim preduzećem Vodovod biće stoprocentni vlasnik. Ako je suditi po ekspertskom elaboratu na osnovu kojeg su, između ostalog, i donošene odluke o izgradnji, buduća elektrana će “samu sebe isplatiti” za manje od tri godine.

POBJEDA

Vojo Banović novi predsjednik PKCG, Luka Jovanović zamjenik

Na konstitutivnoj sjednici Skupštine Privredne Komore za predsjednika je izabran Vojo Banović, izvršni direktor kompanija Jadroagent Bar dok će njegov zamjenik u četvorogodišnjem mandatu biti Luka Jovanović, direktor Termoelektrane Pljevlja.

Na sjednici je usvojen i poslovnik o radu. Banović kaže da integracioni procesi u EU i NATO otvaraju i nove prostore za djelovanje Privredne komore i cjelokupne poslovne zajednice.

TV PRVA

INTERVJU

MIKE BOSTAN, MENADŽER ZA KORPORATIVNE POSLOVE
EURACOAL AISBL (EVROPSKO UDRUŽENJE ZA UGALJ I LIGNIT)

SVIJET ĆE I DALJE U ZNAČAJNOJ MJERI ZAVISITI OD UPOTREBE FOSILNIH GORIVA

Mike Bostan

Ana Ivanović - Dedović

BORBA ZA ZDRAVIJU ŽIVOTNU SREDINU NE SMIJE STVARATI VJEŠTAČKE POBJEDNIKE. ŽELIMO DA BUDEMO KONKURENTNI NA OTVORENOM TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, TAMO GDJE POBJEĐUJU NAJBOLJE TEHNOLOGIJE, A NE ONE KOJE ZAVISIJE OD "ZELENIH DONACIJA", A KOJE, U SUŠTINI, SVAKOGA ČINE SIROMAŠNIJIM, ISTAKAO JE U RAZGOVORU ZA NAŠ LIST MIKE BOSTAN, MENADŽER ZA KORPORATIVNE POSLOVE U EURACOAL.

U kojem procentu, prema posljednjim podacima, uglj učestvuje u energetsom miks u Evropi i svijetu?

U ukupnoj proizvodnji energije u zemljama Evropske unije uglj učestvuje u iznosu od oko 28 odsto, odnosno oko 41 odsto na svjetskom nivou. Učešće uglja u svjetskoj proizvodnji energije se od 1990. godine značajno povećava.

Šta podaci o resursima uglja u Evropi govore o perspektivama upotrebe ovog energenta?

Na teritoriji Evropske unije 88 odsto rezervi energije se nalazi u ležištima uglja, koja se mogu eksploatirati na ekonomičan način korišćenjem moderne tehnologije podzemne ili površinske eksploatacije. Rezerve se razlikuju od države do države, ali imajući u vidu trenutnu dinamiku proizvodnje energije, rezerve kamenog uglja na teritoriji Evropske unije mogle bi trajati još oko 170 godina. Proizvodnja kamenog uglja u Evropskoj uniji je iznosila 114 Mt, a potrošnja oko 330 Mt, što zapravo znači da uvoz prevazilazi 50 odsto od ukupnih potreba EU za ovim energentom. Rezerve lignita na teritoriji Evropske unije bi mogle potrajati još 140 godina, u Njemačkoj npr. postoje rezerve lignita koje su, u energetskom smislu, po veličini slične veličini Ghawar naftnog polja u Saudijskoj Arabiji.

Šta znači Eurocoal 'Strategija čistog uglja u 3 koraka', i u kojoj mjeri moderna tehnologija može da redukuje emisiju CO₂, sumpornih i azotnih oksida iz TE?

EURACOAL predlaže strategiju u tri koraka za čistiju, sigurniju i prosperitetniju budućnost. Na prvom mjestu, zamjenu i modernizaciju starih elektrana na uglj bi trebalo da podrže donosioci

odluka, jer se tako unaprjeđuje energetska efikasnost i smanjuje emisija štetnih gasova. Drugo, prilikom planiranja buduće slike svijeta, neophodno je investirati u istraživanja i razvoj buduće generacije visokoefikasnih postrojenja na uglj, koje bi svojom fleksibilnošću dopunjavale proizvodnju iz obnovljivih izvora energije. Treći i posljednji korak je način skladištenja ugljen dioksida, jer adekvatnom primjenom niza tehnoloških postupaka moguće je uglj pretvoriti u jedan od najkonkurentnijih izvora za proizvodnju električne energije.

Postojeće elektrane na uglj u Evropskoj uniji emituju oko 13 odsto manje CO₂ po kilovatsatu u odnosu na svjetski prosjek. Modernizacija elektrana rezultirala bi dodatnim smanjenjem emisije CO₂ za najmanje 30 odsto. Emisija sumpor dioksida je od 1990. godine pala za 80 odsto, a znatno je smanjena i emisija ostalih zagađivača.

Koliko je opravdana reakcija dijela NVO u Crnoj Gori koje se, pod izgovorom očuvanja životne sredine, protive izgradnji II bloka TE „Pljevlja“ snage 220 MW, za koji postoje svi prirodni resursi, a izgradnja je uslovljena strogim poštovanjem ekoloških standarda i toplifikacijom grada koja znači 1 manji broj privatnih i kolektivnih ložišta na čvrsta goriva?

Treba podržati sve nevladine organizacije koje doprinose razvoju, sporna je, međutim, kupovina usluga nevladinih organizacija kojima se utiče na donošenje političkih odluka ili povećanje prihoda od određene investicije. To se u Evropi dešava tamo gdje neki bogati donator traži politički uticaj preko određenih nevladinih organizacija, a zatim profitira od tog uticaja.

EURACOAL je prošlog mjeseca objavio izvještaj pod naslovom 'Nevladine organizacije na prodaju', koji se odnosi na finansiranje NVO kampanja protiv korišćenja uglja. U izvještaju se navodi da u Evropsku uniju stiže talas novca od malog broja bogatih donatora koji pokušavaju da utiču na klimatsku i energetska politiku Evrope, kako bi dobili podršku za svoja rješenja, bez obzira koliko će to koštati evropske potrošače. Javne kampanje protiv korišćenja uglja vode organizacije, koje se predstavljaju kao organizacije za zaštitu životne sredine, a su u suštini dobro orkestrirane od brojnih organizacija koje imaju enormne budžete. Tako Evropska klimatska fondacija u Briselu na lobiranje protiv korišćenja uglja godišnje troši 26 miliona eura.

Da li je cilj kampanja raznih NVO kako u CG, tako u regionu i Evropi, zaista pritisak na donosioce odluka radi poštovanja ekoloških standarda ili je to, kako se spekulise, uticaj raznih energetskih lobija prije svega u zemljama koje imaju deficit električne energije?

Svijet će i dalje u značajnoj mjeri zavisiti od upotrebe fosilnih goriva, bez obzira na okolnosti. Zelenim nevladinim organizacijama i njihovim bogatim donatorima ne odgovara trenutna energetska struktura, izgrađena na upotrebi fosilnih goriva. Zato žele njenu promjenu, korišćenjem tehnika lobiranja koje su daleko od transparentnosti. U našem

izvještaju 'Nevladine organizacije na prodaju' se navodi da manji broj jako bogatih pojedinaca kreira iluziju o postojanju pokreta za očuvanje životne sredine, ti pokreti ne predstavljaju civilno društvo. Oni su stvorili eho komoru koja širi poziv na zeleni aktivizam, naročito protiv korišćenja uglja, kako bi se stvorio utisak da takav glas dolazi od mnogih, iako, zapravo, dolazi samo od nekolicine. Njihov poziv, dakle, dolazi od dobro plaćenih profesionalnih agenata koji rade za ekstra bogate. U demokratiji koja funkcioniše, potrebne promjene dolaze kroz glasačke kutije. Umjesto toga, zelene nevladine organizacije su pribjele taktici po kojoj bi, ako im se ne pruži otpor, Evropu vodili "eksperti" umjesto demokratski izabranih predstavnika.

Da li je moguć stabilan elektroenergetski sistem oslonjen isključivo na hidro izvore ili obnovljive izvore energije?

Dva novija primjera predstavljaju najbolji odgovor na ovo pitanje. U ljeto 2015., suša u Rumuniji je ugušila proizvodnju hidro i nuklearne energije, tako da je u pomoć pozvana proizvodnja uglja da spasi situaciju i održi svjetlost. Elektrane na uglj i rudna industrija radile su punom parom kako bi se pokrio gubitak ostale proizvodnje, uključujući energiju vjetra kojom su apsorbovane velike investicije. Tako se potvrdilo da je proizvodnja uglja vrlo pouzdan i fleksibilan partner.

Drugi primjer je situacija u Engleskoj, gdje je zbog politike države, odnosno povećanja poreza na količinu ispuštenog CO₂, došlo do prijevremenog zatvaranja nekoliko elektrana na uglj, a time i do opasnog smanjenja marže sigurnosti. Početkom novembra Vlada Engleske je tražila od velikih potrošača električne energije, kakve su fabrike i bolnice, da pređu na rezervnu varijantu proizvodnje na dizel gorivo, usljed nedovoljne proizvodnje električne energije. Pouzdanost proizvodnje na uglj u cilju zadovoljenja osnovnih potreba savremenog društva nažalost, dolazi od izražaja samo u ekstremnim situacijama, poput navedenih.

EURACOAL ne osporava potrebu za djelovanjem u vezi sa klimatskim promjenama, ali borba za zdraviju prirodnu sredinu ne smije stvarati vještačke pobjednike. Želimo da budemo konkurentni na otvorenom tržištu električne energije, tamo gdje pobjeđuju najbolje tehnologije, a ne one koje zavise od "zelenih donacija" koje, u suštini, svakoga čine siromašnijim.

EURACOAL (Evropsko udruženje za uglj i lignit)

je krovna organizacija evropske industrije uglja. EURACOAL ima 34 člana iz 19 zemalja među kojima su nacionalni proizvođači i udruženja uvoznika uglja i lignita, kompanije i istraživački instituti. Misija EURACOAL-a je da u okviru Evropske unije istakne značaj uglja za pouzdano snabdijevanje energijom i za stabilnost cijene energije, dodatnu ekonomsku vrijednost ovog energenta, kao i pitanja koja se tiču zaštite životne sredine. EURACOAL ima za cilj da bude aktivan učesnik u kreiranju odgovarajućeg poslovnog okvira za evropsku industriju uglja, odnosno korisnike uglja.

REGION

Gradiće se dalekovod između Slovenije i Mađarske

Mađarski nezavisni operator elektroenergetskog sistema, Mavir, objavio je da je potpisao ugovor sa slovenačkim Elesom za gradnju 400 kV interkonekcijskog dalekovoda između dvije države.

Dalekovod Heviz-Cirkovce bi trebalo da bude izgrađen do kraja 2018. Trenutno, jedino Slovenija od susjednih država nema direktnu vezu s Mađarskom. Ta veza uključena je u EU razvojne planove za elektroenergetske mreže i definisana je kao projekat od zajedničkog interesa s obzirom da doprinosi evropskim klimatskim i energetske ciljevima. Njime se stvara i mogućnost direktnog trgovanja energijom između dvije zemlje.

ELEKTROENERGETIKA.INFO

Od 1. januara 2016. EPS nova kompanija

Direktor EPS Snabdijevanja, Dragan Jeremić, ocijenio je da je EPS uspio da zadrži dominantan položaj i nakon otvaranja tržišta električne energije i najavio da će od 1. januara sljedeće godine ovo biti jedna sasvim nova kompanija. Jeremić je istakao da je otvaranjem tržišta EPS u prvom trenutku izgubio oko šest odsto kupaca, a da se prema zaključenim ugovorima za 2016. godinu može vidjeti da je kompanija vratila potpuni primat na tržištu.

U prilog tome, Jeremić je naveo da EPS "drži" 100 odsto kupaca na visokom naponu, ali i da strateški kupci koji troše preko 15 gigavat sati energije na godišnjem nivou takođe dominantno imaju ugovore sa EPS-om, jer je samo 0,5 odsto tog dijela tržišta kod drugih snabdjevača.

- To nas raduje, ali nas i zabrinjava, jer nam konkurencija treba da bismo bili fleksibilniji i spremali nove proizvode - ukazao je on. Jeremić je rekao da su najveći dobitnici dosadašnjeg otvaranja tržišta krajnji kupci na visokom i srednjem naponu.

Govoreći o organizacionim promjenama u okviru same kompanije, on je objasnio da će od 1. januara 2016 godine postojati samo dva pravna lica - Operator distributivnog snabdijevanja "EPS Distribucija", a da će drugo pravno lice biti EPS.

- ODS "EPS Distribucija" će biti organizovana kao kompaktna kompanija sa oko 3.625 zaposlenih koji će imati samo jedan zadatak, a to je da pod istim standardima i pravilima pružaju jednak kvalitet usluga svim učesnicima na tržištu - objasnio je Jeremić.

Sve ostalo, što, kako je objasnio, podrazumijeva proizvodnju energije, zatim energetske usluge, energetske servise i snabdijevanje biće u drugoj grupaciji koja će se zvati EPS.

BLIC.RS

Privatnici se otimaju za vjetar i sunce

Privatne kompanije otimaju se za to da u Srbiji proizvode električnu energiju na vjetar i sunce, ali ne i „Elektroprivreda Srbije“, koja najavljuje da se za ulaganja u vjetro i solarne parkove tek sprema. U Srbiji su potencijali za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije značajni, ali se za sada ne koriste dovoljno. Ulaganje u obnovljive izvore energije je veliko, tako da su proizvedeni kilovati skuplji od onih proizvedenih klasično, ali je izvjesno da se u tu proizvodnju mora ulagati.

Treba reći da se kilovati proizvedeni iz obnovljivih izvora energije otkupljuju po takozvanim fid-in tarifama, kojima države podstiču ulaganje u tu vrstu proizvodnje energije, a jedan kilovatt struje proizvedene korišćenjem vjetra košta 9,2 eurocenta, dok je onaj proizveden zahvaljujući solarnoj energiji – 16,25 eurocenti, što je skuplje nego kilovatt proizveden u EPS-ovim postrojenjima.

„Elektroprivreda Srbije“ tako proizvedenu energiju otkupljuje, a za sada je sama ne proizvodi uz pomoć vjetra i solarne energije. Ipak, u EPS-u planiraju da ulažu u energiju vjetra i sunca, pa se u Kostolcu priprema projekat izgradnje vjetrovarka snage oko 60 megavata, s godišnjom proizvodnjom od 135 miliona kilovatt-sati, kao i solarnog parka snage deset megavata, s proizvodnjom 12 miliona kilovatt-sati godišnje. Okvirna vrijednost projekta je oko 100 miliona eura.

DANAS

Elektroprivreda BiH: Bivša uprava prodala energiju, a sada je nema ni za FBiH

Zbog smanjene proizvodnje uglja i malih zaliha u rudnicima u Federaciji koji posluju u sklopu koncerna "Elektroprivrede BiH", ugrožen je plan proizvodnje električne energije u većem entitetu, koja je uglavnom oslonjena na kapacitete termoelektrana Tuzla i Kakanj.

Situacija bi ove zime mogla postati alarmantna, jer je bivša Uprava EPBiH unaprijed prodala viškove električne energije za ovu godinu. Pad proizvodnje i prodaja viškova na kraju bi mogli narušiti energetske bilans i u najmanju ruku nanijeti milionske štete državnoj kompaniji, jer bi „Elektroprivreda BiH“ morala kupovati električnu energiju na tržištu.

ENERGETIKA.BA

ŽIVOTNA PRIČA

RANKO VUKSANOVIĆ, GLAVNI INŽENJER ZA INŽENJERING U SEKTORU ZA RAZVOJ I INŽENJERING FC DISTRIBUCIJA

RADILO SE TIMSKI I SA ENTUZIJAZMOM

Ranko Vuksanović

Biljana Mitrović

Najveći potencijal Elektroprivrede su stručni i obrazovani ljudi, jer u njima leži energija koja pokreće sve ostale resurse. Jedan od visoko obrazovanih ljudi, koji godinama obavlja odgovorne dužnosti u našoj kompaniji, je i Ranko Vuksanović, diplomirani elektro inženjer.

Ranko je rođen 1966.godine u Podgorici, gdje je završio gimnaziju, a zatim i Elektrotehnički fakultet. U odabiru zanimanja energetika mu je bila prva želja i zbog tog svog izbora nikada nije požalio. Kratko je radio u Institutu za tehnička istraživanja UCG, da bi potom došao u EPCG, na mjesto operativnog dispečera u Dispečerskom centru.

-Za nas koji smo završili elektrotehniku, prirodna i logična sredina za rad je, upravo, Elektroprivreda. Tako sam i ja, nakon teorijskog znanja, stečenog na fakultetu, dobio priliku da prva praktična steknem u Elektroprivredi i to na vrlo zahtjevnom i izazovnom radnom mjestu, u krugu onih koji 24 sata budno nadziru našu elektro energetska mrežu, brinu o sigurnosti sistema, koordiniraju radove u konzumu. Dežurate po 12 sati, prvi se javljate na telefon u slučaju havarija, a brza i ispravna reakcija u takvim okolnostima je najvažnija u ovom poslu – prisjeća se Ranko.

U Dispečerskom centru dobro je upoznao 35 kV mrežu, što mu je bilo od velike koristi na novom radnom mjestu.

Naime, kako je povremena promjena radne sredine poželjna za mlade ljude da bi što bolje upoznali sistem i izbjegli rutinu u poslu, to je i Ranko, nakon skoro osam godina smjenskog rada, prihvatio novu dužnost direktora kolašinske Elektro distribucije, gdje je svojom stručnošću i komunikativnošću, poštovanjem i uvažavanjem kolega, te vještom organizacijom posla, ostavio prepoznatljiv trag.

-Bila je to velika promjena i u životu i u poslu

koja je narušila moj ustaljeni životni raspored. Ali je kolektiv bio izuzetan, sastavljen od ljudi istinski vezanih i za Preduzeće i za posao. Radilo se sa entuzijazmom i u podsticajnoj atmosferi, timski, a u timskom radu treba pokazati zavidan nivo tolerancije i spremnosti na saradnju. Nije se gledalo ko će šta da uradi, šta je kome u opisu posla, a baš to je garancija uspjeha koji svi odgovorni ljudi žele. Uz profesionalni, sa njima sam razvio i ljudski i prijateljski odnos, izuzetno bitan za dobro funkcionisanje svakog kolektiva, pa su kolegijalnost i solidarnost bili sastavni dio svakog radnog dana, što nas je činilo pozitivnim i zdravog duha. Uvijek sam imao na umu da kompaniju, prije svega, čine ljudi, a taj potencijal u Elektroprivredi je dragocjen – govori nam Ranko.

Naučen da svoje radne obaveze shvata ozbiljno, takav stav imao je od prvog dana i na ovoj dužnosti, na kojoj je zbog nedostatka stručnog kadra, posebno elektroinženjera, „povukao“ i više nego što je očekivao.

-Bilo je vrlo naporno, ali je draž rada u Kolašinu bila stalna akcija i dinamičnost, i naravno kreativnost kao svakodnevni izazov. Bilo je važno umjeti se prilagoditi različitim situacijama, problemi na terenu morali su se brzo rješavati, često uz improvizacije kao privremena rješenja - kaže Ranko.

Po prirodi marljiv i ambiciozan, nije mu smetalo ni kad mu je radni dan trajao 14 sati, a to nije bilo rijetko. Pored dužnosti direktora, obavljao je i poslove nadzora, inženjera za mjerenje, pa ako se tome doda i svakodnevna naporna vožnja kanjonom Platije, nije teško zamisliti koliko je truda uložio ovaj vrijedni i sposobni inženjer da bi Elektro distribucija dobro funkcionisala i da bi se postigli dobri rezultati.

A rezultata je, naravno, bilo. Za sedam i po godi-

na njegovog rukovođenja Elektrodistribucijom odrađeno je niz značajnih aktivnosti na modernizaciji ED mreže od kojih, svakako, treba izdvojiti izgradnju TS 35/10kV Breza, izgradnju DV 35kV „Drijenak-Breza“, kao i potpunu rekonstrukciju DV 35kV „Drijenak-Manastir Morača“. Zamijenjeno je na hiljade stubova na 10kV i NN mreži, što je proces koji mora da se nastavi i dalje kako bi se svakom potrošaču na tom području obezbijedilo pouzdano napajanje električnom energijom jer, kako kaže Ranko, zadovoljan potrošač uvijek šalje pozitivnu refleksiju u vidu izmirenja svojih obaveza prema EPCG. -Znam da bez ogromne podrške i razumijevanja svoje supruge i svoje djece ne bih mogao da istrajem na ovom poslu. U životu je moguće sve ako ima te vrste razumijevanja i ljubavi na koju se, na kraju sve svodi - kaže Ranko koji ne krije ponos kada govori o svojim sinovima. Marko je maturant gimnazije i đak generacije, Janko je još u osnovnoj, ali je takode odličnik. Kad je čovjek ostvaren u porodičnom smislu, to je važno i za profesionalna dostignuća.

Podržaće, kaže, njihove afinitete kao što su i njegovi roditelji svesrdno podržali i njega i starijeg brata Darka koji je profesor na Metalurško-tehnološkom fakultetu u Podgorici.

Sa entuzijazmom kao prvog dana od 01. juna prošle godine radi kao glavni inženjer za inženjering u Sektoru za razvoj i inženjering FC Distribucija. Takođe je i koordinator za izradu integralnog akta o procjeni rizika na radnom mjestu, što je, smatra, veoma važan dokumenat, koji treba da bude oslonac za sve ostale oblike organizovanja poslova i baza za unapređenje poslovanja Kompanije.

Predah od posla nalazi za šahovskom tablom, mada mu se čini kao da je došlo vrijeme u kojem je sve manje mjesta za ovu plemenitu igru. Voli plivanje, planinarenje, boravak u prirodi.

MLADE SNAGE

**DRAGAN MUMIN, ADMINISTRATOR MREŽE
U DIREKCIJI ZA ICT**

Dragan Mumin

ODGOVORNOST TEK DOLAZI

Olivera Vulanović

Dječaćki san Dragana Mumina (1988) da se bavi informatikom nedavno je ispunjen. Nakon što je 2011. završio Elektrotehnički fakultet, smjer računari, u Podgorici, a 2013. godine otpočeo pripravnički staž u Elektroprivredi Crne Gore, došao je red i na stalno zaposlenje na mjestu administratora mreže u Direkciji za ICT. U trenutku kad smo ga sreli, još se nije bio „osušio“ potpis na ugovoru „za stalno“ pa je Dragan i sa nama podijelio dio velike radosti. Skroman po prirodi, a, valjda su takvi svi kvalitetni i radni ljudi, Dragan ne govori puno o svojim vrlinama ali zato rado govori o poslu, o svojim kolegama i prijateljima. Potvrđuje da je skroman, da nikad nije želio nemoguće, postavljao je ispred sebe realne, ostvarive ciljeve.

U imperativnoj rečenici: „Treba biti čovjek“, sažet je njegov životni moto i sve u što vjeruje i što smatra idealom. „Pa, ako to znači - biti skroman, pošten, radan, ja ću biti to“, kaže Mumin.

Da će biti ozbiljan i vrijedan najavio je još u dječaćkim danima kad je, uporedo sa školom, sa četrnaest godina, otpočeo da radi kod strica, u privatnoj firmi koja se bavi elektronikom i preciznom mehanikom. Kaže da mu je to bilo vrijedno životno iskustvo, i na planu sticanja znanja iz oblasti koju je obožavao, a i na planu učenja „kako zaraditi sopstveni dinar“.

Sticanje radnih navika u najranijem dobu pokazalo se kao korisno jer je i na Fakultetu bio jedan od najboljih. Sa lakoćom je završio studije elektrotehnike, a uporedo i prestižan CISCO kurs, jedan od najboljih u svijetu na području mrežnih tehnologija. Veoma mu je pomoglo i znanje engleskog jezika kojeg je, takođe tokom studija, usavršavao ste-

kavši na Institutu za strane jezike u Podgorici peti stepen znanja.

Sa oduševljenjem prilazi poslu koji radi u Elektroprivredi. To je baš ono o čemu je maštao, što ga je i kao dječaka privlačilo. Obavlja sve što je u vezi sa računarskom mrežom, komunikacionom opremom, sve što se tiče krajnjih korisnika, da li imaju dobar izlaz na internet, pristup serverima, aplikacijama... Ističe da mu je čast i zadovoljstvo da radi sa ljudima iz svoje i iz Službe IT, od kojih je mogao da uči. Između ostalih, tu je i bivši mentor i šef Službe za IS, Anton Radonić.

Nikad nije dijelio mišljenje mnogih mladih ljudi da je sa završetkom fakulteta završeno učenje. Naprotiv, Dragan misli da učenje tek otpočinje. Sazrijevanjem saznaješ šta ne znaš, i u struci i u životu. Prava odgovornost i pravi život tek tada kucaju na vrata, kaže on.

Čini se da je naš sagovornik već široko otvorio vrata životnim i poslovnim izazovima. Djeluje kao tolerantna, široka osoba, pouzdan kolega i prijatelj. Zato su sva njegova drugarstva neprekinuta, a mnoga su još iz osnovne škole. Njegove sposobnosti uočene su i na radnom mjestu. To potvrđuje i niz projekata u koje je bio uključen odmah po dolasku u EPCG i na kojima je uspješno radio. Tu su, između ostalih, projekat intraneta, koji je još u toku, zamjena mrežne komunikacione opreme, zatim veliki projekat implementacije disaster recovery servisa na odgovarajućoj lokaciji, što predstavlja bezbjednu rezervnu lokaciju za naš informacioni sistem, projekat CALL centra i drugi.

Dragan je i dobrovoljni davalac krvi i zajedno sa svojim društvom pomaže u ovim humanim akcijama kad god može. Slobodno vrijeme najrađe provodi na putovanjima. Proputovao je veliki dio Evrope, naravno i zemlje Balkana. Na pitanje šta smatra najvrjednijim iskustvima sa putovanja, oduševljeno kaže – sve.

Kad ne putuje na neku udaljenu destinaciju, Dragan ima dostojnu zamjenu. Naime, sa društvom, svakog ljeta, po par dana provodi u postojbini Mumina, nestvarno lijepoj prirodi sela Mala Crna Gora, smještenog na, oko, dvadesetak kilometara od Žabljaka, između kanjona Sušice i prevoja Štuoc. Zbog nezgodnog položaja, zimi je gotovo odsječeno od svijeta ali je zato ljeti ovo selo jedan od dragulja durmitorskog kraja.

POVODI

Obilježen Dan Elektrotehničkog fakulteta u Podgorici

REFERENTNA I PRODUKTIVNA NAUČNO-OBRAZOVNA USTANOVA

Biljana Mitrović

ELEKTROTEHNIČKI FAKULTET UNIVERZITETA CRNE GORE, MEĐU ČIJIM JE OSNIVAČIMA BILA I EPCG, OBILJEŽIO 54. GODIŠNJICU NASTAVNOG, NAUČNOG I STRUČNOG DJELOVANJA. NA SVEČANOJ SJEDNICI NAUČNO-NASTAVNOG VIJEĆA, 12. NOVEMBRA, NAGRAĐENI NAJUSPJEŠNIJI STUDENTI I PROMOVISANI MAGISTRI ELEKTROTEHNIKE, ENERGETIKE I TELEKOMUNIKACIJA.

Sa svečane sjednice

Elektrotehnički fakultet je prepoznatljiv po naučno-istraživačkoj djelatnosti i saradnji sa elitnim evropskim i svjetskim institucijama. Trenutno se na toj visokoškolskoj ustanovi implementira 18 naučno-istraživačkih projekata, a nedavno završen je jedan projekat koji je okupio brojne referentne partnere iz desetak zemalja, istakao je na svečanoj sjednici Naučno-nastavnog vijeća dekan, **prof. dr Zoran Veljović**, ne precizirajući o kojem se projektu radi.

- U pet prioritarnih oblasti koje finansiraju programi EU nalaze se energetika i ICT. Ove dvije velike oblasti pokrivaju naši studijski programi. Na njihovoj atraktivnosti treba dodatno poraditi, a prava prilika za promjene je predstojeća reakreditacija. Opredijelili smo se za model studija 3+2+3 i sad treba prilagoditi sadržaje takvom modelu sa ciljem da se već na kraju prvog stepena studija dobiju kadrovi prepoznatljiviji na tržištu rada te da kandidati sa završenim osnovnim studijama mogu nesmetano nastaviti usavršavanje i na najprestižnijim univerzitetima na svijetu – kazao je profesor Veljović.

Elektrotehnički fakultet, na kojem je stasala plejada stručnjaka, posebnu pažnju poklanja saradnji sa privredom kroz koju se obezbjeđuje praksa za studente i prostor za njihovo zapošljavanje.

- Tradicionalno dobro saradujemo sa Elektroprivredom Crne Gore, CGES-om, Agencijom za telekomunikacije, a ostvarena je uspješna saradnja i sa kompanijom Siemens – kazao je profesor Veljović.

Interesovanje za studije elektrotehnike u Crnoj Gori i dalje je veliko, a svečanost povodom Dana fakulteta bila je lijepa prilika i za dodjelu nagrada najuspješnijim studentima te promociju onih koji su završili master studije.

Nagrade najboljim svršenim studentima osnovnih studija na sva tri odsjeka, **Amaru Kapiću** (9,91), **Dejanu Pavićeviću** (9,77) i **Božidaru Škrbiću** (9,71), uručio je dekan, Zoran Veljović, poželjevši im uspješnu profesionalnu karijeru i nastavak usavršavanja i obrazovanja u oblasti u kojoj se, kako je kazao, često i dnevno mijenjaju predložena rješenja.

Crnogorski komitet CIGRE, u čijem radu od njegovog osnivanja učestvuju nastavnici i saradnici EFF-a, nagradio je još po jednog studenta na svakom od studijskih programa. Predsjednik CG KO CIGRE, **prof. dr Milutin Ostojić**, nagradu za ostvareni uspjeh uručio je **Jovani Mrkić** (9,35), **Stevanu Stevanoviću** (9,82) i **Milanu Kočoviću** (9,68). Profesor Ostojić naglasio je tom prilikom da on kao dugogodišnji profesor ETF-a, dobro zna koliko je teško biti najbolji u svojoj generaciji te da najbolje treba uvijek izdvojiti i nagraditi.

Na svečanosti je najavljen i skori početak sanacije i rekonstrukcije zgrade tehničkih fakulteta, kako bi se pored ljudskih resursa i opreme obezbijedili i savremeni smještajni kapaciteti potrebni za ostvarivanje još boljih rezultata i dalji razvoj visokoškolskih ustanova i naučnih institucija smještenih pod njenim krovom.

Najbolji studenti

Članovi Naučno-nastavnog vijeća ETF-a

Obavještavamo sve zaposlene da sa **Optikom OPTOTIM** imamo sklopljen ugovor koji vam omogućava:

- Besplatna kontrola vida
- Akcijske cijene i kupovina na rate
- Veliki izbor dioptrijskih i sunčanih naočara najpoznatijih svjetskih brendova
- Sve vrste dioptrijskih sočiva vrhunskog kvaliteta
- Sve vrste kontaktnih sočiva
- Sunčane naočare sa dioprijom
- Kompletna usluga odmah, uz najsavremenije uređaje
- Stručno osoblje i profesionalni savjeti pri kupovini
- Garancija i sertifikat na sve proizvode
- Savršen odnos cijene i kvaliteta

PREPUSTITE NAMA BRIGU O VAŠIM OČIMA
BESPLATNA KONTROLA VIDA · NAJKVALITETNIJI
OKVIRI · PRIMAMLJIVA CIJENA · NAJBRŽI SERVIS

UZ KUPOVINU RAY-BAN ILI VOGUE OKVIRA
OSTVARUJETE POPUST OD 50% NA DIOPTRIJSKA SOČIVA

Ray-Ban VOGUE

**OPTIKA
OPTOTIM**

prepustite nama brigu o vašim očima!

Podgorica

The Capital Plaza
+382 20 671 106
tcp@optotim.me

Zgrada Maksim
+382 20 228 336
podgorica@optotim.me

Budva

SC TQ Plaza
+382 78 11 99 22
optikabudva@optotim.me

Kotor

SC Kamelija
+382 32 520 433
kotor@optotim.me

Bar

Centar Nova
poslovna zgrada
+382 30 308 061
bar@optotim.me

www.optotim.me

SVIJET

Rusija eksperimentiše sa bežičnim prenosom energije

Federalna svemirska agencija (Roskosmos) namjerava da izvede jedinstveni eksperiment – da osigura prenos energije u svemiru bez provodnika, prenosi Ruska Rijec.

Naučnici će iskoristiti laserski zrak za prenos energije iz Međunarodne svemirske stanice na transportni brod „Progres“, prenosi RIA Novosti. Udaljenost među njima iznosi otprilike 1,5 kilometara.

Takva tehnologija potrebna je za „punjenje“ skupih satelita i vojnih uređaja. Eksperiment pripremaju stručnjaci iz Raketno-svemirske korporacije (RKK)...

SMEDIA.RS

Sve više vjetroelektrana u SAD-u

Kopnene vjetroelektrane su postale uobičajen izvor energije u SAD-u, zaključuje se u izvještaju američkog Ministarstva energetike (US DoE) koje govori o obnovljivim izvorima.

U razdoblju 2008-2014.godine vjetroelektrane imaju 31% udjela u novim instaliranim kapacitetima za proizvodnju energije, a u ukupnoj proizvodnji energije u SAD-u udio vjetroelektrana iznosi 4,4 odsto. U 23 savezne države najmanja pojedinačna instalirana snaga vjetroelektrana iznosi i do 500 MW, a u deset država vjetar premašuje 10 odsto udjela u ukupnoj proizvodnji energije.

Ukupna snaga kopnenih vjetroelektrana u SAD-u iznosi čak 65 GW, a u gradnji su elektrane ukupne snage 13,6 GW. Tom širenju pomažu nova rješenja poput dužih lopatica i viših tornjeva koje povećavaju efikasnost turbina i snižavaju troškove investicija.

ELEKTROENERGETIKA.INFO

Gradi se velika plutajuća fotonaponska elektrana

Na sjeveru Velike Britanije gradiće se najveća evropska plutajuća fotonaponska elektrana, projekat vodoprivredne kompanije „United Utilities“. Riječ je o elektrani snage 3 MW koja se sastoji od 12.000 FN panela koji pokrivaju 45.000 kvadratnih metara, a sistem bi trebalo da bude instaliran na rezervoaru vode Godli blizu Mančestera.

Elektrana će pokriti 33% potrebe te kompanije za električnom energijom. U Britaniji postoji takva plutajuća elektrana, ali snage tek 4 kW. To nije jedina FN plutajuća elektrana u svijetu. Testni sistem snage 5 MW, vrijedan 12,2 miliona eura gradiće se u rezervoaru Sobradinjo u Bahiji, u Brazilu, a slični sistemi već su napravljeni u Kini, Indiji, Japanu i nekim drugim državama

ENERGETIKA-NET.COM

Hidropotencijal se može koristiti i bez brana

Živopisna dolina Vahau kraj Dunava, u Austriji, koja je dio svjetske kulturne baštine, dugo je važila za područje na kome neće moći da se razvijaju obnovljivi izvori energije kako ne bi narušili izgled tog područja i životnu sredinu. Međutim, nova tehnologija korišćenja hidropotencijala bez izgradnje brana može omogućiti zaštićenim ili udaljenim područjima da dobiju električnu energiju iz obnovljivih izvora energije a da pritom ne ugroze životnu sredinu ili naruše izgled.

Dolina Vahau, zapadno od Beča, poznata po živopisnim pejzažima i vinogradima, uvrštena je 2000. na listu svjetske kulturne baštine Uneska zbog čega se u njoj ne mogu postavljati vjetro turbine dok je postavljanje solarnih panela striktno regulisano, rekao je predsjednik zajednice opština Vahaua Andreas Nuncer (Nunzer).

„Međutim, pronašli smo način na koji možemo da doprinesemo borbi protiv globalnog zagrijavanja a da ne poremetimo okolinu“, istakao je on.

Rješenje je u nečemu što na površini liči na kupolu podmornice, dok se ispod krije turbina u obliku bove, teške 6 tona, koja može da obezbijedi godišnje potrebe za energijom za više od 250 osoba. Riječ je o korišćenju snage rječnih struja bez podizanja brana.

„Dobili smo sve dozvole za postavljanje takvih devet (rečnih turbina) i računamo da nećemo tu stati. Očekujemo serijsku proizvodnju“, rekao je Nunzer, gradonačelnik mjesta Špic.

Rječna turbina koja je plod 10-ogodišnjeg istraživanja austrijskog startap preduzeća Akva libre (Aqua Libre), ne vidi se pošto pluta pod vodom, a usidrena je na jednom mjestu na dnu rijeke.

Poslije izrade tri prototipa od 40 do 80 kilovata (KW) i testiranja u trajanju od 35.000 sati u Dunavu, komercijalna proizvodnja energije tim putem trebalo bi da počne 2016, kaže Fric Mondl (Fritz), jedan od direktora firme Akva libre.

Tehnologija korišćenja rječene struje bez izgradnje glomazne infrastrukture, koja će moći da proizvodi energiju bez prekida, predstavlja „sveti gral“ obnovljivih izvora energije.

EURACTIV

SA SVIH MERIDIJANA

HOLANDIJA: SOLARNA BICIKLISTIČKA STAZA PROIZVODI VIŠE ENERGIJE OD OČEKIVANOG

Prošlo je već godinu dana od postavljanja inovativne solarne biciklističke staze u holandskom gradu Kromeni, a impresivni rezultati koje ona ostvaruje ne prestaju iznenađivati čak ni njene kreatore.

Naime, u proteklih godinu dana ova biciklistička staza u prosjeku je proizvela 70 kWh električne energije po kvadratnom metru staze, što je dovoljno za napajanje tri prosječne holandske kuće. Autori projekta "SolarRoad" nadaju se kako će uspjeh staze podstaknuti još više gradova na usvajanje njihove ideje i prenamjenu postojećih staza u mini elektrane koje proizvode jeftinu i održivu električnu energiju.

Autori projekta napominju kako će se projekat isplatiti kroz narednih 15 godina, a do tada će tehnologija zemljanih fotona-ponskih panela toliko napredovati da će vrijeme povrata novih investicija biti još kraće, a njihov uticaj na cjelokupnu putnu infrastrukturu još veći. Dobijena energija će se u najmanju ruku moći koristiti za napajanje ulične rasvjete i signalizacije te skladištenje viškova energije u lokalnim mrežama.

croenergo.eu

ZELENA GRADNJA: "ROLLING HOMES"

Litvanski arhitektonski studio "DO Architects" osmislio je novi koncept kuća nazvanih "Rolling Homes" koje spolja podsjećaju na izrezane cijevi, a trebalo bi da budu izgrađene u primorskom području Kuronijske lagune u Litvaniji.

Kuće bi trebalo da budu okružene kanalima sa svih strana, a njihova posebnost u svakom će slučaju biti stakleni zidovi koji otvaraju pogled na predivnu prirodu, dok bi dva dijela cilindrične strukture bila prekrivena drvom kako bi se mogla garantovati i određena doza privatnosti. Kuće će biti smještene uzduž glavne ceste koja povezuje zajednicu na vodi sa glavnom obližnjom saobraćajnicom. Svaka kuća prostiraće se na tri nivoa koji neće biti u potpunosti zatvoreni kako bi se održala iluzija prostornosti i prozračnosti.

Stražnji dio kuće imaće i mali ostakljeni vrt u kojem će stanari moći uživati u popodnevnom čaju s pogledom na lagunu, dok će u blizini biti sagrađen i centar za surfovanje u kojem će stanari ovih zanimljivih struktura moći uživati u sportovima na vodi.

croenergo.eu

TESLA IMA PROBLEM KOD MODELA S

Proizvođač luksuznih električnih vozila Tesla objavio je da poziva vlasnike svih 90.000 luksuznih limuzina tipa S prodatih nakon 2012. na pregled radi problema s učvršćivanjem prednjih sigurnosnih pojaseva.

Prednji pojasevi ne mogu se ispravno zategnuti, iako kao posljedica do sada nije bilo prijavljenih nesreća, objavila je Tesla. Vozilo na kojem je otkrivena greška nije učestvovalo u nesreći, no u slučaju udesa sigurnosni pojas ne bi mogao osigurati potrebnu zaštitu. Kompanija je ispitala 3.000 vozila i nije pronašla grešku, no radi predostrožnosti odlučili su proaktivno djelovati i pozvati sve kupce da ispituju prednje pojaseve kod svih prodatih primjeraka modela S.

Model S na tržištu je vrlo tražen i popularan, a cijena se kreće od 70.000 USD na više. Tesla planira iduće godine da predstavi Model 3, koji košta 35.000 USD i mogao bi označiti veliku ekspanziju za tog proizvođača vozila.

energetika-net.com

STRUČNI PRILOG

ODRŽAVANJE NA BAZI RIZIKA U ELEKTRODISTRIBUTIVNIM SYSTEMIMA (II)

Dr Velimir Strugar

Autor: Dr Velimir Strugar, šef službe za nove tehnologije u FC Proizvodnja EPCG

ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA EDS SA ASPEKTA PROCJENE RIZIKA OD OTKAZA

Održavanje tehničkih sistema ili sredstava za rad na bazi rizika podrazumijeva donošenje odluka o održavanju i inspekcijama na osnovu procjene nivoa rizika koji otkaz sistema sa sobom nosi. Da bi se objasnio koncept održavanja na bazi rizika nužno je definisati pojam ne samo održavanja nego i pojam rizika. Rizik je kvantitativni i kvalitativni opis opasnosti tj. mjera opasnosti ili nivo opasnosti. Pošto je otkaz neke komponente u suštini stohastički proces, kvantifikovanje rizika je korisna veličina koja može da posluži kod odlučivanja u pogledu rangiranja prioriteta aktivnosti u sistemu održavanja. Upravljanje rizikom je stoga našlo svoje mjesto u održavanju tehničkih sistema [5].

Rizici poslovanja su prisutni u svakoj kompaniji i svakom tehnološkom procesu, pa tako i u procesu snabdjevanja i distribucije električne energije. Neadekvatno sagledavanje rizika u EDS uvijek rezultira neplaniranim troškovima za oporavak sistema, a često i nekontrolisanim izdacima za namirenje direktnih i indirektnih šteta koje ODS mora alimentirati. Rizik se definiše na sljedeći način:

$$\text{RIZIK} = \text{VJEROVATNOĆA} \times \text{POSLJEDICA}$$

Dakle, potrebno je izračunati vjerovatnoću neželjenog događaja i njegove posljedice. Nakon određivanja rizika pojedinih neželjenih događaja pažnja se usmjerava na pojačanje održavanja elemenata neprihvatljivog

nivoa rizika. U područjima niskog rizika redukuje se obim radova održavanja na strukturiran i opravdan način.

Jasno je da je za određivanje prioriteta održavanja pored posljedica bitna i vjerovatnoća pojave otkaza. Pojedini kvarovi u sistemu distribucije električne energije mogu rezultirati ekstremno velikim štetama kako za sistem u cjelini tako i za potrošače kao korisnike sistema. Analiza zasnovana na utvrđivanju uzroka, njihovo rangiranje u smislu vjerovatnoće pojave i stavljanje u korelaciju sa mogućom štetom je aktivnost koja mora biti povjerena jako iskusnim ekspertima u ED kompanijama.

Filozofija održavanja na bazi rizika jasno determiniše kriterijume za određivanje prioriteta : što je rizik veći to je i visočiji rang aktivnosti na listi prioriteta. Dakle, ukoliko je vjerovatnoća pojave nekog štetnog događaja ekstremno mala tada će najvjerovatnije biti prilično nizak i prioritet reagovanja u pogledu održavanja elementa opreme koji može biti uzrok štetnog događaja, čak iako je šteta koju otkaz tog elementa može izazvati prilično visoka.

Dilema u vezi gornjeg praga prihvatljivosti rizika je uvijek aktuelna. Posmatrano sa nivoa globalnog EES, radi dobijanja ukupnog rizika kompanije pukim sabiranjem svih rizika koji se mogu predvidjeti, sigurno bi se došlo do ekstremno visokog troška koji bi za najveći broj kompanija bio apsolutno neprihvatljiv. Mudrim menadžerskim pristupom odlučivanja mora se na bazi poznavanja svakog dijela sistema ponaosob i sagleda-

vanjem sistema u cjelini, prepoznati skup neuralgičnih tačaka i tu informaciju uzeti u obzir kod sastavljanja liste prioriteta.

Dalje, održavanje sistema nije aktivnost koja se sprovodi samo radi eliminacije materijalnih šteta koje mogu nastati u sistemu. Bezbijednost je faktor koji se permanentno mora nadgledati i inkorporirati u funkciji minimizacije rizika. Stalni i organizovani monitoring u tom smislu se zahtijeva.

Održavanje na bazi rizika ima za cilj spriječavanje katastrofalnih otkaza. Da bi se ovaj cilj ostvario, moraju se identifikovati sastavni djelovi jednog postrojenja, čiji otkaz može dovesti do povrede ljudstva i velikih finansijskih gubitaka. U ovoj metodologiji se, kao kriterijum za ocjenjivanje, primjenjuju monetarne veličine kao i potencijalni uticaj na zdravlje ljudi (zaposlenih i drugih).

Kvalitetno sprovođenje održavanja na bazi rizika zahtijeva u prvom redu kvalitetne podatke o tehničkom sistemu. Troškovi prikupljanja i obrade podataka su uglavnom vrlo značajna kategorija. Aktivnost na digitalizaciji svih relevantnih tehničkih podataka o EES su od vitalnog značaja za kvalitetnu analizu i potrebno je projekte posvećene organizovanju ovih podataka pokrenuti što prije. Ova aktivnost je kompleksna, zahtjevna i skupa, ali se sprovodi jednom u životnom vijeku sistema i nadalje se samo nadograđuje.

Korišćenjem modernih i na tržištu dostupnih alata moguće je predviđati varijantna radna stanja sistema i sagledati moguće posljedice koje nastankom tih radnih stanja mogu da se dese.

Korišćenje generičkih mreža - modela je takodje dobar metod za predikciju rizičnih radnih stanja sistema. Izrada ovih modela mora biti povjerena odličnim poznavacima prirode EDS i ekspertima sa relevantnim iskustvom u specifičnim oblastima.

Troškovi koje otkaz specifičnog dijela sistema može izazvati moraju biti kompetentno procijenjeni. U tom smislu je važno angažovanje eksperata iz oblasti finansija, nabavki i knjigovodstva. Nakon determinisanja veličina i obima posljedica i izračunavanja vjerovatnoća otkaza svake komponente sistema, izračunavaju se odgovarajući rizici. Konačno, ovom metodom će se dobiti jasna slika stanja sistema sa aspekta vjerovatnoće nastanka otkaza i obima štete koju će taj otkaz uzrokovati, odnosno moguće je sačiniti grafik rizika za cjelokupno postrojenje odnosno za cio sistem. Ovaj grafik prikazuje uređene parove tačaka određenih vrijednostima pretpostavljenih posljedica i vjerovatnoća poja-

va otkaza. Analitička predstava ovog grafika je matrica rizika. Predikcija budućih stanja sistema se može dobiti korišćenjem modela matrica vjerovatnoće prelaza i lanaca Markova.

Zasnovano na unaprijed definisanim kriterijumima, kroz postupak proračuna rizika može se utvrditi da li su u konkretnim slučajevima rizici prihvatljivi ili nije su. Za mitigaciju rizika potrebno je definisati odgovarajuće korektivne mjere čijom primjenom će izračunati rizik biti moguće smanjiti na nivo niži od gornjeg limita prihvatljivog nivoa rizika. Naravno, u postupku determinacije korektivnih mjera se, pored tehničkog pristupa, mora konsultovati i finansijski aspekt. Ovaj postupak svakako mora rezultirati odabirom optimalnog broja i vrste tehno-ekonomski prihvatljivih radnji kojima će se stanje sistema sa aspekta rizika dovesti na unaprijed ustanovljen i standardizovan nivo.

U tom smislu se definiše i učinak primijenjenih mjera kroz Troškovno – Korisni faktor:

$$\text{TK} = \text{CIJENA RIZIK BEZ MJERA} / (\text{Cijena remanentnog rizik nakon primjene mjera} + \text{Troškovi primjene mjera})$$

Bez sprovođenja definisanih korektivnih mjera ovaj faktor ima vrednost 1. Ali, ako se primijene efikasne mjere održavanja, dolazi do mitigacije rizika, odnosno TK faktor raste i dostiže svoj maksimum. Daljom primjenom mjera, odnosno daljim ulaganjem, TK faktor opada i korist od tog ulaganja je sve manja. Optimalni nivo ulaganja je zapravo mjera pametnog upravljanja kompanijom, i cilj je svakog racionalnog menadžmenta.

Dakle, potrebno je odabrati takve korektivne mjere i sprovesti takve postupke u održavanju koji će dovesti do najpovoljnijeg TK faktora. U osnovi proračuna rizika je zapravo dobijanje što je moguće više na mjerenju zasnovanih dijagnostičkih informacija o realnom eksploatacionom stanju određenog elementa postojenja ili opreme.

Svaka dijagnostička inspekcija nam daje informacije o stepenu oštećenosti (npr. mjerenje dielektrične čvrstoće izolacije, mjerenje prelaznog otpora kontakata prekidača i spojeva uzemljivača, termografsko ispitivanje toplih mjesta itd.). Sačinjavanje adekvatnog plana dijagnostikovanja elemenata sistema i akvizicija tih podataka je od presudnog značaja za kvalitet primjene ove metode. Inspekcija je utoliko efikasnija ukoliko je dobijena informacija preciznija. Bez sprovođenja dijagnostičke kontrole pojava otkaza (kvantifikovana pomoću vjerovatnoće otkaza) zasnovana na proceni eksperata je krajnje subjektivna i može biti vrlo nepouzdana. Di-

jagnostika je postupak koji treba da eliminiše nepouzdanost.

Sa aspekta činjenice da je finansijski neopravdano i fizički nemoguće planirati kontrolu svakog elementa sistema u kontinuitetu jasno je da pristup zasnovan na riziku omogućava procjenu vjerovatnoće da će se kvar desiti na unaprijed prepoznatom dijelu sistema, pa sa tim u vezi moguće je kreirati i adekvatni akcioni plan održavanja. Visokorizične komponente sistema treba kontrolisati češće i na njima treba sprovoditi adekvatne aktivnosti koje će značajno smanjiti rizik od pojave kvara na njima. U tom smislu se izradjuje odgovarajući program kontrole zasnovan na unaprijed definisanim kriterijumima koji su u direktnoj korelaciji sa pragom prihvatljivog rizika od otkaza.

PRISTUP DIJAGNOSTIČKOM PROCESU

Za sagledavanje aktuelnog stanja opreme i postrojenja u pogledu moguće ranjivosti i podložnosti otkazu potrebno je sprovesti egzaktna mjerenja kvantifikatora stanja.

Dijagnostikovanje stanja sistema je aktivnost koja je planska i organizaciono je sprovode inženjeri koji su u dovoljnoj mjeri upoznati sa karakteristikama EDS ili nekog njegovog dijela.

Aktuelna praksa i relevantni propisi na kojima se ta praksa zasniva nalažu odgovarajuće periodične preglede elemenata postrojenja i sa tim u vezi dokumentovanje zatečenog stanja, a naročito stanje slijedećih elemenata sistema:

Stanje energetskih transformatora

Stanje razvodnih postrojenja i komandi

Stanje stanje relejne zaštite, elektroautomatike i telemehanike

Stanje sistema pomoćnog napona i stanje akumulatorskih baterija

Stanje stubova i ovjesne opreme nadzemnih vodova

Stanje kablovskih vodova

Stanje uređaja za zaštitu od prenapona

Ovi propisi [6] se ne ograničavaju samo na kontrolu stanja elektromehaničkog dijela postrojenja već zahtijevaju i periodičnu kontrolu građevinskog dijela postrojenja, kontrolu pristupa i kontrolu stanja okruženja koje može dovesti do prekida (vegetacija u okruženju postrojenja ili nadzemnog voda, radovi trećih lica u okruženju postrojenja u nedozvoljenim gabaritima u smislu sigurnosnih visina i udaljenosti). Takođe, kontrola ambijentalnih uslova, naročito sa aspekta vrijed-

nosti temperatura, vlažnosti, prašine i vibracija je vrlo važna u pogledu dobijanja vjerodostojne slike o uslovima u kojima elementi opreme i postrojenja funkcionišu. Sa aspekta ukupne bezbjednosti funkcionisanja EDS, a značajno sa aspekta predikcije kvarova, mjerenje prelaznih otpora uzemljivača i mjerenje vrijednosti kapacitivnih struja zemljospoja u mrežama sa izolovanim neutralnom tačkom daće kvalitetnu informaciju i definisati buduće kratkoročne i dugoročne mjere koje u sistemu trebaju biti preduzete.

Dalje, stanje opreme, kako kablovskih i nadzemnih vodova tako i opreme u transformatorskim stanicama, često je značajna prepreka uvođenju novih tehnologija i sistema za daljinsku komunikaciju i nadzor. Uspješna implementacija sistema brojila sa kojima se komunicira kroz NN mrežu često je jako otežana zbog činjenice da su NN vodovi loš medijum za prenos kvalitetnog signala upravo zbog postojanja mnogo loših spojeva i velikog broja tačaka sa nedopustivo visokim nivoom prelaznog otpora. Ova situacija onemogućava kvalitetan prenos podataka od brojila do centralnog sistema i otežava urednu akviziju podataka i upravljanje brojlama. Ipak, saznanje o postojanju ovakvih tačaka, njihovo geografsko lociranje bitno doprinosi kvalitetnijoj spoznaji o realnom stanju dijela sistema. Prelazni otpori na kontaktnim mjestima duž NN linije nijesu samo remetilački faktor za komunikacioni signal, već su direktno uzrok prekida na duži ili kraći rok, uzrok su ubrzanog slabljenja izolacije i svakako direktno utiču na kvalitet isporučene energije.

Dakle, pored koraka predviđenih aktuelnim pravilnicima koji regulišu periodično održavanje u EDS, potrebno je vršiti stalna planska mjerenja odgovarajućih parametara koji će biti korišteni za kvantifikaciju stanja sistema. Upravljanje rizikom od pojave kvara, uvažavajući i projekciju šteta koje ti kvarovi mogu da izazovu, moguće je jedino na osnovu relevantnih kvantifikatora dobijenih mjerenjem. Upravljanje rizikom je moguće jedino ako se rizik može izmjeriti. Propadi napona, pojava viših harmonika u mreži, kratkotrajni prekidi, disbalans struja i napona itd., često mogu biti posljedica stanja u mreži koje prethodi kvaru.

Uzimanjem u obzir svih parametara dobijenih mjerenjem i njihovim stavljanjem u korelaciju sa značajem konkretnog dijela sistema u smislu obima štete koji ispad tog elementa može prouzrokovati, kao i definisanjem sljedećeg mogućeg neregularnog stanja u lancu događaja kao posljedice prethodnog stanja, moguće je kreirati matricu rizika kao alat kojim ćemo rangirati sve prepoznate rizike.

Nastavak u narednom broju...

DRUŠTVO

Pošumljavanje park šume Zatica

ODGOVORNO PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI

Biljana Mitrović

Tabla sa donatorskim pločicama

Park šuma Zatica od 04. decembra bogatija je za 93 sadnice koje su posadene u akciji pošumljavanja dijela parka u kojem je prije nekoliko godina polomljeno drveće u olujnom nevremenu.

Akciju sadnje u sklopu projekta Mladi za zelenu Crnu Goru organizovali su Forum MNE, u partnerstvu sa Glavnim gradom i Zelenilom d.o.o, a pridružili su im se i donatori, volonteri, te oko 150 učenika osnovnih i srednjih škola.

-Glavni grad će pojačati svoje aktivnosti na uređenju zelenih površina, potrudimo se da u narednim godinama posadimo još mnogo „pluća planete“ - obećao je Dragutin Đeković, menadžer Glavnog grada, zahvalivši se Elektroprivredi i drugim donatorima na doprinosu ekološkom sistemu grada.

Pored akcije sadnje, organizovana je i edukativna radionica: igranje društvenih igara, pravljenje i postavljanje kućica za ptice, oslikavanje klupa, učenje deku-paž tehnike i tehnike korišćenja materijala iz prirode kako bi se napravili ukrasni predmeti.

ZAHVALNOST ELEKTROPRIVREDI

Koordinator projekta, Jelena Fuštić, za Elektroprivredu je izjavila da je EPCG treći put podržala projekat Mladi za zelenu Crnu Goru, pokazujući društvenu odgovornost i dajući dobar primjer i ostalim kompanijama.

- Elektroprivreda konstantno daje doprinos očuvanju životne sredine kroz pošumljavanje i pokazuje da je društveno odgovorna kompanija koja doprinosi stvaranju boljih uslova za život u oblasti ekologije i zaštite okoline – kazala je Fuštić.

JOŠ JEDNA USPJEŠNA GODINA KLUBA DDK EPCG

BERANE

NIKŠIĆ

PODGORICA

ŽABLJAK

PLJEVLJA

NIKŠIĆ

U 2015. GODINI PRIKUPLJENO SKORO 360 JEDINICA DRAGOCJENE TEČNOSTI. AKCIJE DOBROVOLJNOG DARIVANJA ORGANIZOVANE SU ŠIROM CRNE GORE, U BERANAMA, PLUŽINAMA, PODGORICI, NIKŠIĆU, ŽABLJAKU, PLJEVLJIMA...

RASTE BROJ AKTIVNIH ČLANOVA. TRENUTNO IMA PREKO 250 DOBROVOLJNIH DAVALACA U NAŠEM KLUBU.

AKTIVNIM I POMAŽUĆIM ČLANOVIMA KLUB JE OBEZBIJEDIO 10 ODSOTO POPUSTA NA PREMIJU OSIGURANJA U LOVČEN-AUTU A.D. PODGORICA.

NA INICIJATIVU NAŠEG KLUBA POTPISAN UGOVOR SA DOMOM ZDRAVLJA NIKŠIĆ - BESPLATNO LJEKARSKO UVJERENJE (OSIM ZA ORUŽANI LIST) ZA SVE KOJI PRVI PUT DONIRAJU KRV U OKVIRU NENAMJENSKOG DAVANJA, KAO I ZA DAVAOCE SA 15 I VIŠE DAVANJA.

PRIDRUŽI SE!!!

POSTANI POMAŽUĆI ČLAN, JAVI SE NA

dobrovoljni.davaoci@epcg.com

SPORT I REKREACIJA

SPORTSKI PREGLED 2015. GODINE

ŠAHISTI ODBRANILI KUP, DEBITOVALA KOŠARKAŠKA EKIPA

Očekuje bolje rezultate u 2016: Jovan Milović

Marko Burić

Zajednička fotografija nakon osvajanja Kupa Crne Gore u šahu

Među zaposlenima u Elektroprivredi Crne Gore ima jako talentovanih sportista. To su dokazali šahisti, košarkaši, a i fudbaleri. Ova godina pamtiće se po novom trofeju, koji je osvojio ŠK Elektroprivreda, ali i po osnivanju nove sportske ekipe - Košarkaškog kluba EPCG.

Šahovski klub Elektroprivreda sjajnom igrom u izuzetno jakoj konkurenciji odbranio je trofej u Kupu Crne Gore. Naši šahisti su potpuno zasluženo u finalu savladali ŠK Mimoza 2,5:1,5. Da našem klubu odlično ide u Kupu dokaz je i činjenica da je to treći trofej u tom takmičenju u posljednje četiri godine.

Nažalost, u Premijer ligi Crne Gore Elektroprivreda nije postigla dobar rezultat. Start je bio razočaravajući, ali poslije četiri uzastopna poraza stigle su tri pobjede, zahvaljujući kojima je naš klub obezbijedio opstanak u Premijer ligi i na kraju se morao zadovoljiti osmim mjestom.

- Učinak ŠK Elektroprivreda u 2015. je bio polovičan, ali imajući u vidu sastav ekipe kao i poprilično limitiran budžet moramo biti više nego zadovoljni. Godina je počela odlično i osvojili smo Kup Crne Gore iako smo po rejtingu bili četvrti favoriti. Na ligaškom takmičenju nijesu nam "cvjetale ruže" pa smo čak i do zadnjeg kola morali da se borimo za opstanak. Treba pomenuti da smo nastupili bez dva standardna prvotimca IM Marka Krivokapića i IM Stefana Mijovića - rekao je Jovan Milović, FIDE majstor.

Pored ekipnih takmičenja šahisti Elektroprivrede učestvovali su i na brzopoteznom prvenstvu Crne Gore, koje je održano u Nikšiću 28. juna. Najbolji plasman ostvario je IM Marko Krivokapić, koji je zauzeo drugo mjesto sa deset poena. On je za poen bio slabiji od pobjednika, IM Blaža Kalezića. Od šahista našeg šahovskog kluba nagradeni su još FM Jovan Milović (sedmo mjesto) i IM Đorđije Kontić (15. mjesto).

Škola šaha odlično napreduje zahvaljujući saradnji sa ŠK Nikšić.

- Kako je član našeg kluba i licencirani trener IM Boro Miljanić postao generalni sekretar Šahovskog Saveza CG, nije bio u mogućnosti da se potpuno posveti radu sa djecom. Zajedno sa ŠK Nikšić napravili smo zajedničku školu šaha koju vodi gospodin Vitomir Lekić koji je iznjedrio, mogu slobodno reći, skoro sve generacije šahista u Nikšiću. Formiran je i srednji kurs koji vodi Boro Miljanić. Škola se održava u prostorijama ŠK Nikšić i besplatna je za sve polaznike. Trenutno ima oko dvadesetak polaznika. ŠK Elektroprivreda je ove godine u saradnji sa ŠSCG pomogao odlazak najboljih polaznika škole na sedmodnevni kamp u Pljevljima koji su vodili bivši omladinski šampion svijeta VM Igor Miladinović i VM Dragan Kosić - dodao je Milović.

Naši šahisti možda će učestvovati na Evropskom kupu šampiona u Novom Sadu u 2016. godini, a cilj za narednu godinu je bolji rezultat u ligaškom takmičenju.

- Stekli smo pravo da učestvujemo kao pobjednici Kupa na Evropskom kupu šampiona u Novom Sadu. Trudićemo se da bolje odigramo ligaško takmičenje, mislim da to možemo, a u prilog tome govore i pojedinačni rezultati članova našeg kluba. Ovom prilikom želim posebno da se zahvalim predsjedniku ŠK Elektroprivreda, Zoranu Ostojiću, koji je nesebično, osim finansijske pomoći, boravio sa ekipom i davao joj punu podršku na svim takmičenjima ove godine - naveo je Milović.

KMF EPCG DOBRO POČEO, PA STAO

Klub malog fudbala EPCG odlično je otvorio novu sezonu u Amaterskoj ligi malog fudbala Nikšić. Fudbaleri su lako savladali Rudnik uglja i Vatrogasno, da bi uslijedila katastrofalna serija od četiri uzastopna poraza. Tim se suočio sa povredama važnih igrača, a u

KMF EPCG

dosta mečeva nije bilo čak ni zamjene. U sedmom kolu prekinuta je serija poraza, ali za zapisničkim stolom, pošto je službenim rezultatom 3:0 u korist našeg tima registrovan meč protiv Rastoka, koji su istupili iz Lige.

Trener KMF EPCG, Dragan Goranović, ističe da je ekipi potrebno podmlađivanje, kako bi bili ravnopravni sa protivnicima.

- Iskreno mislim da je ove godine naša ekipa dosta "stara". Ne možemo da se ravnopravno nosimo sa momcima koji imaju osamnaest ili dvadeset godina. Mislim da je prosjek godina naše ekipe oko trideset pet, što je mnogo za ovu ligu. Svaka čast znanju i iskustvu, ali mladost je mladost, takav je život. Do sada u ovoj 2015. godini naša ekipa dala je sve od sebe da postigne što bolji rezultat, ali bile su nam prepreke povrede igrača, opravdano odsustvo itd, tako da smo na nekoliko utakmica morali da igramo bez zamjene. Neophodno nam je na polusezoni da izmijenimo sastav ekipe, ovi što ne dolaze zbog povreda ili drugih razloga, moraju biti zamijenjeni - rekao je Goranović.

EPCG će pokušati da uz prava pojačanja popravi rezultate i na kraju izbori plej-of u Amaterskoj ligi malog fudbala Nikšić.

- Probaćemo da se plasiramo u plej-of. Ekipa malog fudbala EPCG je složna, momci su izvanredni, pravi sportisti, i kad gube i kad dobijaju. Borićemo se da postignemo što bolji rezultat i opravdamo povjerenje uprave kluba - dodao je trener ekipe.

Goranović je dodao da i dalje nema konkretnih rezultata po pitanju osnivanja lige malog fudbala na nivou EPCG, prvenstveno zbog ograničenih finansijskih sredstava.

Pored KMF EPCG na fudbalskom terenu takmiči se i KMF ED Podgorica. Podgoričani igraju u Minifudbal ligi Podgorica. U izuzetno jakoj konkurenciji ED Podgorica takmiči se u Grupi B i nakon osam kola zauzima 19. mjesto.

ED Podgorica upisala je dvije pobjede, dva remija, kao i četiri poraza.

KOŠARKAŠI BILJEŽE SJAJNE REZULTATE

- Na jednoj pauzi u vrijeme remonta, krajem avgusta, Bojan je pomenuo zajedničkog poznanika sa fakulteta, koji danas radi u Telekomu, a koji je prethodne godine, sa svojom kompanijom, učestvovao u Košarkaškoj biznis ligi. I „rodila“ se ideja – usaglasili smo se da pokušamo s formiranjem ekipe. Narednog dana smo jednostavnim internet pretragom došli do Facebook stranice organizatora Lige i porukom im zatražili propozicije takmičenja, kako bi utvrdili koliko je teško ispuniti propisane zahtjeve. Uz dosta komunikacije i potrage za „igračima“, uspjeli smo da „raširimo priču“ i dobijemo pozitivan odgovor od kolega. Ideja je bila da, po ugledu na već formiranu košarkašku ekipu veterana iz Nikšića, oformimo svoj klub i „pozajmimo“ dozvoljeni broj igrača koji dolaze van EPCG. Samim

Odlična igra u 2015: Košarkaški klub EPCG

tim, veterani su se nametnuli i kao odličan sparing partner - ovim riječima Marko Vojičić objašnjava kako je sa Bojanom Đordanom (kolege iz HE "Perućica") počela priča o formiranju Košarkaškog kluba EPCG.

Ideja je brzo prihvaćena, okupio se dovoljan broj zaposlenih i formirana je sjajna ekipa, koju krase odlična atmosfera i dobro druženje.

- Uslijedila je uspješna prezentacija izvršnih rukovodilaca Direkcije za odnose sa javnošću i FC Snabdijevanje o motivima osnivanja izvršnom direktoru, uplata dijela kotizacije, zatim podrška u neophodnoj dokumentaciji iz Direkcije za ljudske resurse vanrednim angažovanjem koleginice Tanje Nikčević, podrška predsjednika i povjerenika SOZ-a, te razumijevanje od strane izvršnog rukovodica FC Proizvodnja. Ekipa je formirana i podijeljene su uloge – za tim lidera i trenera izabran je Vladimir Bojičić, a za kapitena ekipe Marko Vojičić - objašnjavaju Marko i Bojan.

Ekipi za sada odlično ide u Biznis ligi Crne Gore. Nakon šest odigranih kola košarkaši su upisali pet pobjeda i poraz. Izgubili smo samo od ekipe koja je prošle godine osvojila titulu, a treba pomenuti i da smo u tom meču bili dosta oslabljeni. Kvalitet ekipe nije sporan i bez sumnje važimo za jednog od favorita za visok plasman u Ligi.

- Odličnim rezultatima u najvećoj mjeri doprinose „naši stranci“, izvanredni sportisti i ljudi - Miodrag Eraković i Miljan Vukotić. Naravno, svako ko se bavio kolektivnim sportom, zna da rezultata nema bez timskog duha. I to je jedino što ovoj ekipi ne nedostaje u ovom trenutku. Zato je plan za narednu godinu - bolja organizacija. Ona znači pokušaj stvaranja boljih uslova za trening, kvalitetniju opremu, proširenje baze igrača - jer je ovo prostor za sve kolege koji vole i umiju da igraju košarku. Naglašavamo da se kroz Ligu nadmećemo sa ekipama koje treniraju 2-3 puta nedjeljno, nakon što se, obično nekompletni, uspijemo okupiti jednom sedmično. Nadamo se, u ovom smjeru, punoj podršci Kompanije (po ugledu na ostale ekipe iz Lige), jer je osnovni smisao našeg okupljanja „popularizacija zdravog načina života, podsticanje i razvijanje prijateljstva, sportskog duha i humanih odnosa, promovisanje odgovornih funkcija sporta, fer-pleja, razumijevanja, tolerancije i odgovornosti kroz bavljenje sportom“ (kako je rečeno na sajtu organizatora Lige) - zaključio je Marko Vojičić.

Sa jednog od mečeva naših košarkaša

NAŠ GOST

SRĐAN VUKADINOVIĆ – OSNIVAČ I VOKAL
GRUPE GOSPODA GLEMBAJEVI

KO PREŽIVI PJEVAČE ZAUVIJEK

Marko Burić

Srdan Vukadinović
u spotu za pjesmu
"Drumovi će poželjet
ludaka"

(Foto: Privatna arhiva)

Nastup grupe Gospoda Glembajevi je jedan od onih koji je obilježio i po kojima će se pamti ovogodišnji Bedem fest. Poslije 24 godine nikšićka publika je uživala u pjesmama kulturnog crnogorskog benda. O tome koliko je Bedem fest važan festival za Nikšić i Crnu Gru uopšte, kao i planovima Glembajeva razgovarali smo sa Srđanom Vukadinovićem, osnivačem i vokalom podgoričkog benda.

Ako se ne varam, vaš nastup na Bedem festu bio je prvi u Nikšiću poslije više od 20 godina?

Tačno svjedočite, bilo je to 1991. godine u Sali 18. Septembar kada smo prvi put svirali u Nikšiću. Dočim kako to reče jedan veliki čovjek, vrijeme kao kategorija za Boga ne postoji te se utoliko obresmo na Bedem festu, i u podnožju tih drevnih zidina u kojima je uzidana istina, uz vihor vjetera i trepet dobrog duha posvetismo od srca i duše naš udio u stvaranju, Nikšiću i svima živima.

Koliki značaj po Vašem mišljenju ima Bedem fest za muzičku scenu u Nikšiću, Crnoj Gori uopšte?

Šta je bedem bez čovjeka? A šta čovjek bez ideje? Raduje me da nikšićki bedem ima Petra Šundića, čovjeka sa idejom koji je okupio ljude od povjerenja i zajedno sa njima nam podario bezuslovno i sa ljubavlju, događaj u cjelosti bitan za kulturu našeg malog naroda. Govoriti pak o muzičkoj sceni u Crnoj Gori je, sa jedne strane gledano, veoma nezahvalno, dok, pogledamo li iz pravog ugla, možemo se diviti ne malom broju stvaralaca koji svojim životima i djelima čine neprolaznu i neobuhvatnu scenu, kako onih koje možemo posmotriti i čuti, tako i onih neopaženih a bitnih.

U posljednje vrijeme dosta se priča tome kako se kvalitetna muzika vraća na veliku scenu u Crnoj Gori. Iz Vašeg ugla, da li je to zaista tako, koliko je u Crnoj Gori popularan rok, džez, pop...?

Na žalost, mislim da se radi o nekakvim cikličnim i zatvorenim parafrazama. Naravno da postoje ljudi koji prepoznaju kvalitet, ali malo je onih koji se odriču zarad kvaliteta uopšte. Uglavnom usled tragično egzistencijalnih prilika u našem društvu, po inerciji se kolektivizujemo u pogrešnom pravcu krajnjeg falša i plastike. Pokojna diva jugoslovenskog glumišta Rahela Ferari u jednoj sceni nekog starog filma kaže: „Nekada se znao red i oko stola i oko klozeta.“

I govoreći u prilog onaj staroj narodnoj izreci: „Ne lipši magarče do zelene trave“, ovom prilikom bih ukazao na trenutnu popularnost roka, džeza i popa u Crnoj Gori.

Šta publika može da očekuje od grupe Gospoda Glembajevi u 2016. godini? Imate li u planu možda neki novi singl, možda vas je inspirisala još neka pjesma Vita Nikolića ili stihovi nekog drugog "ludaka"?

Cane pjeva: „Ništa ne očekujem samo se nadam da mojoj duši biće bolje nego sada.“

Upravo postoji čitav opus koji je krenuo drumovima. Omaž pjesnicima. Nadamo se radosnom susretu u dobrome času jer kuda idu zapravo svi ti Glembajevi? Ko preživi pjevače zauvijek!

Gospoda Glembajevi i njihovi prijatelji
u spotu "Drumovi će poželjet ludaka"
(screenshot: youtube.com)

KLJUČNA ULOGA EPCG U ORGANIZACIJI BEDEM I LAKE FESTA

Elektroprivreda Crne Gore je i u 2015. godini mnogobrojnim aktivnostima dokazala da je društveno odgovorna kompanija. Među tim aktivnostima je i tradicionalna podrška organizaciji dva jako značajna muzička festivala za Nikšić, ali i Crnu Goru.

Lake fest i Bedem fest u potpunosti su opravdali očekivanja. Građani, ne samo iz Nikšića, već iz gotovo svih krajeva Crne Gore, ali i regiona, uživali su u kvalitetnoj muzici u krupačkim topolama i pod zidinama nikšićke tvrđave.

Publika je bila više nego zadovoljna, izvođači oduševljeni atmosferom i festivalima uopšte, dok su organizatori istakli kako je EPCG i ove godine imala presudnu ulogu i da bi bez naše kompanije bilo teško priuštiti tako kvalitetnu zabavu za sve ljubitelje dobre muzike.

IT SVIJET

ZANIMLJIVI PODACI O NAJPRODAVANIJIM
MOBILNIM TELEFONIMA

NOKIA BEZ KONKURENCIJE

Najprodavaniji model:
Nokia 1100

Rekord najprodavanijeg telefona svih vremena drži model koji je izašao prije 12 godina. Riječ je o modelu Nokia 1100 - aparat koji se na tržištu pojavio 2003. godine i koji se do sada prodao u nevjerojatnih 250 miliona primjeraka.

Nokia možda gubi bitku od kompanija Samsung, Apple i HTC, ali zato na listi najprodavanijih telefona ubjedljivo vodi u odnosu na svoje konkurente.

Iza neprikosnovenog modela Nokia 1100, na drugom mjestu nalazi se Nokia 3210, koja je prodana u 160 miliona primjeraka. Na tržištu se pojavila 1999. godine.

Poslije ovog, slijede čak tri kompanije Nokia - 1200, 5230 i 6600 su modeli koji su svojom prodajom, svaki pojedinačno, došli do broja od 150 miliona, kao i Samsung E1100.

Na drugom
mjestu: Nokia 3210

Takođe, model Nokia 2600, bilježi prodaju od 135 miliona primjeraka.

Motorola RAZR V3 i Nokia 1600 su dva telefona koja, u milionskim brojevima, dijele isto mjesto. Naime, ova dva modela su prodana u 130 miliona primjeraka. Jedan od najpopularnijih i najomiljenijih modela i na ovim prostorima od kada su mobilni telefoni ušli u naše živote, svakako je Nokia 3310.

Takođe je najavljen njegov redizajn, pa se samim tim možda opne još više na ovoj listi, ali za sada je prodat u 126 miliona primjeraka.

Nokia 1208 u 100 miliona prodatih primjeraka nastavlja sljed apsolutne dominacije telefona Nokia, a odmah iza njega je Samsung Galaxy S4, čijih je modela prodato 80 miliona. Na tržište je izašao 2013. godine i definitivno je najmlađi.

Nokia 6010, izašla 2004. godine, može se pohvaliti sa 75 miliona prodatih modela, i na kraju se nalazi čuveni iPhone 5. Sa njim smo imali prilike da se upoznamo 2012. godine, a od tada je prodato 70 miliona modela.

"Najbolji mobilni
telefon svih vremena":
Nokia 3310

24sata.hr

NAJBOLJI PAMETNI TELEFONI U 2015. GODINI

Na najvećem sajmu mobilne tehnologije koji se ove godine održao u Barceloni, stručnjaci su donijeli odluku i dodijelili nagradu za najbolje pametne telefone u protekloj godini.

Kako se članovi žirija nijesu mogli odlučiti za samo jedan model, na tronu su najboljih pametnih telefona zasjela dva modela: Apple iPhone 6 i LG G3.

APPLEOV IPHONE 6

Već je sama najava iPhonea 6 prošle godine uticala na činjenicu da ga je veliki broj novinara proglasio najboljim pametnim telefonom u 2015. godini. Najveća novost koju je ovaj uređaj donio

u odnosu na prethodnike je veći ekran.

Takođe, iPhone 6 dolazi i sa unaprijeđenim hardverom – Apple-ovim 64-bitnim A8 procesorom i snažnom grafikom, a korisnicima su dostupni modeli kapaciteta 16, 64 i 128 GB memorije. Ljubitelji fotografije takođe će uživati u 8MP iSight kameri, kao i prednjoj 1,2 MP kameri namijenjenoj video razgovorima i snimanju selfija.

LG G3

Hardverski gledano, ovo je još uvijek jedan od najsnažnijih modela na tržištu. Popularno se zove phablet zbog veličine ekrana (5,5 inča), a pokreće ga Qualcommov Snapdragon 801 procesor sa četiri jezgra te zavisno od modela ima 2 ili 3 GB memorije.

Prodaje se u verzijama od 16 i 32 GB prostora za čuvanje podataka sa mogućnošću ubacivanja microSD kartice kapaciteta do 128GB. Operativni sistem je Android, verzija 4.4.2 KitKat s mogućnošću nadogradnje. Kamera je još jedna jača strana - 13 MP senzor, optička stabilizacija slike i lasersko automatsko izoštravanje, a s prednje strane nalazi se kamera sa 2.1 MP.

SAMSUNG GALAXY S6

Kada se priča o najboljim pametnim telefonima u protekloj godini, teško je zaobići Samsungov model S6.

Proučavajući specifikacije, svi najbolji i najtraženiji pametni telefoni u 2015. godini imaju više manje slične karakteristike. Tako ovaj Samsung Galaxy S6 ima ekran od 5,1 inča, kameru od 16 MP s optičkom stabilizacijom slike i autofocusom, pokreće ga Quad-Core procesor te ima 3 GB memorije. Ljubitelji Samsunga sa ovim su modelom "došli na svoje".

maskezamobitele.com

PUTOPISNA REPORTAŽA

KRF (CORFU)

OSTRVO ISTORIJE I MIRISA MEDITERANA

Tekst i fotografije: Andrija Kasom

SVAKO PUTOVANJE, OTVARA NOVE VIDIKE, NA NAMA JE DA LI ĆEMO KRENUTI U ISTRAŽIVANJA ILI ĆEMO SE OPRIJEDIJELITI ZA ONO ŠTO NAM TURISTIČKE AGENCIJE SERVIRAJU. UVIJEK SAM ZA PRVU OPCIJU, IZLEŽAVANJE NA PLAŽAMA MI JE GUBLJENJE VREMENA, KADA ZNAM DA MJESTO U KOJE SAM DOŠAO NUDI BEZBROJ MOGUĆNOSTI ZA AKTIVAN I AVANTURISTIČKI ODMOR. NIKADA MI NIJESU PRIORITETI LUKSUZNI HOTELI, EKSKLUZIVNI RESTORANI... VOLIM DA SE STOPIM SA LOKALNIM STANOVNIŠTVOM, SA MJESTOM NJIHOVOG OKUPLJANJA, ŽELIM DA ŽIVIM ŽIVOT KAO ONI. MNOGO SE TAKVIM PRISTUPOM MOŽE I NAUČITI. OD GRKA SA KRFA SAM NAUČIO DA ŽIVOT TREBA ŽIVJETI LAGANO I OPUŠTENO, BEZ JURNJAVE I TRKE... ONI SE NIJESU PREPUSTILI LUDOM TALASU SAVREMENOG ŽIVOTA, KOJI JE MNOGE ODAVNO ZAPLJUSNUO. JEDNOSTAVNI I OPUŠTENI, NEOPTEREĆENI ARMANIJEM, D@G, SKUPOCJENIM TELEFONIMA, LUKSUZNIM AUTOMOBILIMA... ŽIVE LAGANO, KAO DA IM JE SVO VRIJEME SVIJETA NA RASPOLAGANJU. AKO PRIHVATIMO TAKAV ŽIVOTNI STAV, SVAKI DAN ĆE NAM BITI I LJEPŠI I PRIJATNIJI!

Po programu agencije vožnja od Podgorice do Krfa je bila predviđena za jedanaest sati, ali smo na putu proveli više od četrnaest, zbog čekanja na granicama. Bili smo prvi u koloni koja je čekala ulazak u Grčku, ali smo ipak čekali više od sata. Vjerovatno su rani jutarnji sati bili razlog tome, službenicima se nije žurilo. To zadržavanje je uslovalo i novo čekanje na trajekt u Igumenici, nije mi smetalo iako sam bio pospan, prvi je dan putovanja. Konačno, oko 11,30 ulazak na trajekt, automobili, autobusi, kamioni...parkirali su se na tri nivoa. Sat i po vožnje do Krfa, proveo sam na palubi, vjetar me je šibao, pogled mi je lutao na sve strane, aparatom sam škljocao...Prijetna vožnja, bezbroj ljudi oko mene, svi

jezici svijeta su se čuli i konačno prvi koraci na tlu Krfa, grada Kerkyra. Ovo je jedinstveni grad, grad sa dva imena Kerkyra i Corfu. Nikada mi neće biti jasno zašto se ne opredijele za jedno ime, ali i to ima draž na ovom čudesnom ostrvu, koje na svakom koraku priređuje prijatna otkrića. Dolaskom u hotel, morao sam malo odmoriti,

neprospavana noć i vreliina dana, učinili su svoje. Nakon sat-dva odmora krenuo sam ka gradu. Do njega mi je trebalo dvadeset minuta laganog hoda, popločanom stazom uz obalu. Sve me je izazivalo, tjeralo da zakoračim u svaki kutak. Želio sam naći lokacije od kojih će početi moje putošestvije ostrvom.

NAJLJEPŠA SU SAMOSTALNA ISTRAŽIVANJA

Na putovanjima, nikada se ne držim programa agencija. Uvijek su mi bile smiješne grupe turista koje u »čoporu« idu a vodič im maše kišobranom ili nekim drugim rekvizitom. To nije dio mene, želim sam istraživati, otkrivati... »stopiti se« sa lokalnim stanovništem, odlaziti na mjesta njihovog okupljanja, sjediti u običnim

kafanicama...Ekskluzivni restorani, kafeterije namijenjene turistima me ne privlače, takvih i kod nas ima na svakom koraku. Prvi dan mi se završio saznanjem da u gradu postoje dvije autobuske stanice Blue i Green Bus. Plavi autobusi voze po gradu i u daljini do deset kilometara, zeleni su namijenjeni daljinama preko deset kilometara. To saznanje mi je bilo dovoljno da sledećeg dana krenem u otkrivanje mjesta koja sam na mapi zaokružio, mapa je prva stvar koju kupim kada sam na nepoznatom tlu. Sva mjesta je nemoguće obići, zahvaljujući informacijama sa interneta izabrao sam lokacije koje na pravi način predstavljaju Krf. Avantura je mogla da počne!

JEDINSTVENI I OPUŠTENI LJUDI

Slijedeći svoj ritual, hotel sam napuštao u ranim jutarnjim satima, želio sam sa prvim zracima sunca šetati stazom od hotela do starog grada, posmatrati kako se grad budi, starije mještane koji su već bili u moru, ljude koji su brzim koracima ili trčanjem slijedili zdrav način života, mještane koji su ispijali prvu jutarnju kafu na zidu pored staze, okrenuti prema moru, u svom svijetu opuštenosti i tišine...

Na pola puta do Blue ili Green Bus, svako

jutro sjedio sam u »svom« omiljenom kafiću Earth Caffè, na Ricordi Corners i ispijao hladni frape koji je na Krfu tradicija, svi ga piju. U tim satima rijetki prolaznici, sporim korakom, na biciklima ili motorinima... započinjali su svoj novi dan. Na ovom mjestu sam ostajao dok glasovi prolaznika nijesu nadjačali cvrkut ptica koji je bilo najljepša melodija za početak dana...

Nastavlja sam u pravcu autobuskih stanica, autobusi su startovali sa polascima u 9 časova i bili su tačni u minut. To me je radovalo, dok su sa destinacija u povratku kasnili, ponekad sam ih čekao i više od sata od označene satnice. Prvog dana to mi je smetalo, već drugog sam bio spreman na sve, uzeo sam taktiku lokalnog stanovništva: opušteno i bez jurnjave.

PLAŽE LOCIRANE U UVALAMA

Plaža Gilfada, bila je prva tačka mog istraživanja, od Kerkyre je udaljena oko četrnaest kilometara. Udaljavanjem od grada shvatio sam da je Krf izuzetno bogat zelenilom, stabla maslina preovladavaju i nije ni čudo što su ga nazvali Zeleno ostrvo. Putevi slični našim, kada se krene sa glavnih magistralnih dionica, dosta uski, zakrpljeni... Dolaskom do plaže, koja se nalazi u uvali, morao sam popiti još jedan hladan frape, na terasi plažnog bara sa koje sam mogao videti cijelu plažu. Tog jutra talasi su zapljuskivali žuti sitni pijesak, prvi kupaći su

počeli da pristizu, predavali se igri u talasima. Lijepo sredena plaža, čista...drvene ležajke, drvene staze vode do njih... Veliki dio plaže je takav, razmaci od suncobrana do suncobrana su mnogo veći od razmaka na našim plažama na kojima su »načičkani jedan na drugi«, pješčani tereni za odbojku, razni rekviziti koji mogu pružiti zadovoljstvo svima koji to žele i mogu priuštiti sebi. Drugi dio plaže je bez ležajki, slobodan za sve one koji vole ležanje na pijesku, a na kraju dio za one koji vole povratak prirodi bez ijedne krpice na sebi. Plažu, dužine tri-četiri kilometra, obišao sam od jednog do drugog kraja, kao i komplekse hotela, apartmana...u njenom zaleđu.

Moja filozofija je sledeća: Ne tiče me se šta ljudi kažu ili misle o meni. Ja sam onaj ko sam i radim to što radim. Ne očekujem ništa i prihvatam sve. I to život čini mnogo lakšim.

Entoni Hopkins

Nema pomoći za ljubav sem voljeti više.

Tolstoj

Neka me mrze, samo neka se boje.

Ciceron

Uvijek je pravo vrijeme da se uradi ono što je ispravno.

Martin Luther King

Recite da sam lošiji, najgori, ništa i niko, samo molim: više nikad ne recite da smo isto.

Marchelo

Najgore je kad ljudi čute, kad se ne objasne, pa svaka sumnja ima pravo na život. I moja i tvoja...

Meša Selimović

Um traži, ali srce nalazi.

George Sand

Budi uvijek spreman da govoriš ono što misliš, pa će te podli ljudi izbjegavati.

Nehru

Ništa ne shvataj lično. Kakvo god da je mišljenje ljudi o tebi, pozitivno ili negativno, to je samo njihovo mišljenje, a ne istina. I ono je uvijek posljedica njihovih sadržaja, njihove životne priče, uspjeha, padova, frustracija, očekivanja, radosti i bolova. Najprije bolova, jer njih, nekako, uvijek ima najviše.

Don Miguel Ruis

MUDRE MISLI

tanja.nikcevic@epcg.com

35.

kolo nagradne igre za zaposlene "BUDI U TOKU, BUDI U IGRI"

PODIJELJENO 16 VRIJEDNIH NAGRADA

SINDIKALNA ORGANIZACIJA ZAPOSLENIH EPCG (SOZ), I U OVOM KOLU, NAGRADILA PET ZAPOSLENIH SA PO 100 EURA, A SINDIKALNA ORGANIZACIJA EPCG (SO) PET ZAPOSLENIH PO 50 EURA. TRADICIONALNO, LOVČEN OSIGURANJE AD OBEZBIJEDILO GODIŠNJE OSIGURANJE KUĆE ILI STANA, DOK OPTIKA "OPTOTIM" POKLANJA DVA VAUČERA OD PO 50 EURA ZA KUPOVINU U NJIHOVIM OBJEKTIMA. KOMPANIJA M:TEL OBEZBIJEDILA TRI VRIJEDNE NAGRADE.

DOBITNICI NOVČANE NAGRADE SOZ (100 EURA):

1. Ivica Brguljan (Region 4 - Budva)
2. Snežana Rajović (Region 6 - Bijelo Polje)
3. Darko Purić (TE "Pljevlja")
4. Vanja Mišnić (FC Distribucija)
5. Branko Vučinić (Direkcija)

DOBITNICI NOVČANE NAGRADE SO (50 EURA):

1. Raduša Ćorović (OJ Kotor)
2. Miroslav Đukić (Region 3 - Rožaje)
3. Radovan Kavaja (Region 4)
4. Darko Rojević (HE "Piva")
5. Nebojša Šturanović (ICT)

DOBITNICI NAGRADA KOMPANIJE M:TEL:

1. Vesna Antunović (Direkcija) - Telefon HTC Desire C
2. Luka Baranin (Žabljak) - Telefon Samsung 5310
3. Boban Živković (Direkcija) - Modem Alcatel X602

VAUČERE OD 50 EURA ZA KUPOVINU U OPTIKAMA "OPTOTIM" DOBILI SU:

1. Milanka Nikčević (Direkcija)
2. Negrija Sinanović (Rožaje)

Nagrada Lovćen osiguranja A.D. Podgorica pripala je **Radmili Brnović (FC Distribucija)**.

KOMISIJA ZA IZVLAČENJE:

Svetlana Gardašević (SOZ), Rajka Banović (SO) i Miodrag Vuković (Direkcija za odnose sa javnošću)

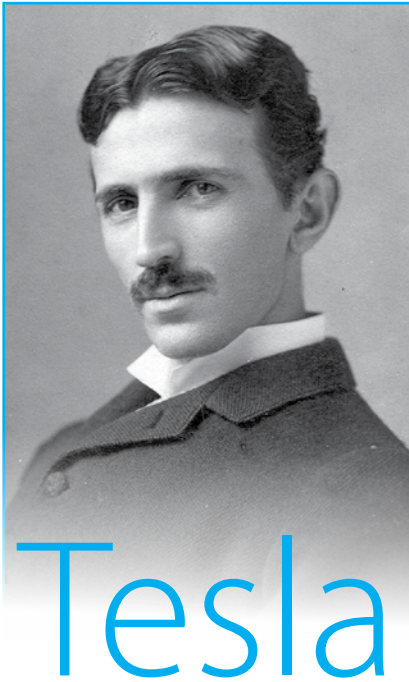
Dobitnicima čestitamo, ostalima više sreće u narednom kolu.

NAPOMENA: Poštovane kolege, obavještavamo Vas da ćemo u obzir uzimati samo kupone sa tačnim odgovorom na nagradno pitanje. Istovremeno, podsjećamo Vas da se, shodno pravilima, učesče u nagradnoj igri obezbjeđuje popunjavanjem isključivo jednog kupona. Svi oni koji budu slali dva ili više kupona, kao i kuponi sa netačnim ili bez odgovora biće unaprijed diskvalifikovani!

REDAKCIJA

NAGRADNO PITANJE U OVOM KOLU:

Na koliko GWh električne energije je projektovana proizvodnja crnogorskih elektrana u 2016. godini?

Tesla

Vjerujući da je sva vasiona živa i da su ljudi automati koji se vladaju po kosmičkim zakonima, Tesla je izgradio i originalnu teoriju memorije. Smatrao je da ljudski mozak nema osobinu da pamti onako kako se to obično smatra (tj. biohemijski, odnosno biofizički) već da je memorija samo reakcija ljudskog mozga na ponovljeni spoljašnji stimulan. Sve ovo ne djeluje više tako kontradiktorno, ako se ima u vidu da je Tesla, sin pravoslavnog sveštenika, na pitanje koje je vjeroispovijesti, odgovorio da on vjeruje u jednog Boga koji nije opisan u religijama, ali da je najbliži budizmu. Kasnije, Tesla se budizmu sve više približavao, čak i praktično: vježbao je jogu, pazio na ishranu u filozofskom smislu te riječi, upražnjavao meditaciju, a u godinama pred smrt, usred Njujorka, živio je izuzetno asketski, gotovo kao indijski guru ili pravoslavni svetac.

SKANDINAVKA

Slogan nagradne igre EPCG "Neka vas vozi..."	Grad u Indiji Njemačka	Rimski broj 50	Azerbejdžanski novac (skr.)	Pjesma Vita Nikolića Vremensko razdoblje
			Meditacija (Budizam) Sprat	
Mjera, mjerilo	Masa	Mali američki medvjed		
Bor	Luka u Francuskoj	Čuveni atletičar, Boldon		
Trgovačka marža			Inicijali CG košarkaša Ivanovića Bog Sunca	
Američki naučno-film				18. slovo latinice
Rusko ime				Energija
Oznaka za sjever Pas koji se vraća kući	Vrsta materijala	Veznik	<p>Nagrada igra EPCG za sve članove Zlatnog tima, kao i domaćinstva koja 31. decembra ne budu imala dugovanje za utrošenu električnu energiju.</p> <p>BUDITE I VI DIO TIMA!</p> <p>GLAVNA NAGRADA AUTOMOBIL FORD MONDEO</p>	
Rukometni klub		Lična zamjenica		
Šumica, lug				
Autor: Marko Burić				

Rješenje skandinavke iz prošlog broja:

P, R, Gospoda, Kotor, Da, Rekvijem, Ist, A, Ki, P, O, ĐO, Lokum, Karo, Bojić, AĆ.

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

epcg

IME I PREZIME _____

POSLOVNA JEDINICA _____

BROJ TELEFONA _____

E MAIL _____

ODGOVOR _____

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

epcg

IME I PREZIME _____

POSLOVNA JEDINICA _____

BROJ TELEFONA _____

E MAIL _____

ODGOVOR _____

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

36. KOLO NAGRADNE IGRE ZA ZAPOSLENE "BUDI U TOKU - BUDI U IGRI"

BOGAT NAGRADNI FOND

NAGRADNO PITANJE ►

PRAVILA NAGRADNE IGRE:

Priručnik nagradne igre "Budi u toku - budi u igri" je Direkcija za odnose sa javnošću EPCG. Svrha priređivanja je nagrađivanje zaposlenih, osim u Direkciji za odnose sa javnošću. Jedno lice ima pravo da popuni jedan kupon. Izvlačenje kupona organizuje Direkcija za odnose sa javnošću, a imena dobitnika biće objavljena u narednom broju lista EPCG. Za učešće u igri, potrebno je tačno odgovoriti na nagradno pitanje.

NA
KOLIKO GWH
ELEKTRIČNE ENERGIJE JE
PROJEKTOVANA PROIZVODNJA
CRNOGORSKIH ELEKTRANA
U 2016. GODINI?

